381

46

380

(3)

et terminatione rep. ... ibi

De bataliã no fienda ...

carte 15 num 0

STATUTI 12

Parte 2ª

Miscellanea.

~~10~~ 9 frammenti Statutari
secc. 14 e 15. ×

1 fram. Sentenze Podestà
1282

12.11.97

Consegnato al contenitore
num. 13, Podestà 1281-1282

G.B.

13

copia del cap. 41, del
42 (quasi tutto), e
la metà del num. 40.

... con
i 38 fogli dello
quarto libro dello
statuto c. 1342,
a cap. 41 e 42 e 40.

G.B.

(1) Ufficio periferico.

Ist. Poligr. e Zecca dello Stato - S.

xlii

9

prosperi ita quod egrediatur per dictam viam et in por
ta sancte Sabine a dicta platea per directum in domo sol
dani Oddonis et finem recipiat extra porta prout
melius superstiti videbitur convenire. Et
porta solis a dicta platea ante domum olim Sco
libriocti et exit ad portam Fratris Ranerii et
dirivetur extra portam sancti Simonis. Et in
porta sancti Angeli a sanna ecclesie sancti Laurentii iuxta domum
filiorum olim domini Ranerii et iuxta domum olim domini Ja
cobi Oratoris et derivetur extra portam vol
tularum prout melius poterit. Et sic qui
libet dictarum clocarum sit bene murata ad rena
et calcinam et sit copta cum volta lapidea vel
alie et sit ampla intra muros duobus pedibus
ad minus et sit profunda subtus voltam x
quatuor pedibus que clocare fiant expensis
comunis Perusii. Et ad predicta facienda eligatur
unus bonus homo per priores et camerarios vide
licet unus pro qualibet porta et duret offitium
ipsorum per tempus sex mensium. Et predicta fiant et fieri
debeant de pecunia monete que esset vel reperiretur
in comuni Perusii pro venditis vel pro vendendis ad manus ma
ssariorum comunis Perusii non obstante quod in alium usum
esset deputata. Cum boni homines eligendi ad predicta
possit quilibet eorum habere secum unum notarium qui
voluerint causa scribendi que occurrerit scribenda
in offitio predicto. Et ad predicta fieri facienda
Potestas et capitaneus et maior Syndicus et Priores
artium dent et prebeant studium et operam effi
caciter. Et si in predictis fuerint negligentes pu
niantur in centum libris denariorum pro quolibet eorum. Et
quia via posita in Civitate Perusii in porta sancte Sub
xani et porta sancte Marie de Valle et fossatum seu bur
tinale per quod subtus dictam viam aqua conducitur
et decurrit per plateam comunis et in tecorti habet in
fossatum eorum veteris que incipit ab angulo
domorum heredum Ventoruti Cecholi iuxta domum
heredum Iannis Angeli subtus voltam dictorum
domorum olim Ventoruti et protendit et distendit
ad ruinam cupe. Et etiam fossatum sive burti
nale subtus dictam viam per quod aque predicte
libere decurrere possint reactentur et reparentur
et reactata et reparata construantur suptibus et ex
pensis comunis Perusii ita quod sit placitum in funda
mento bonis fracturis et muratum undique
bonis lapidibus arena et calce cum volta lapi
dea sive lateribus latitudinis intra muros ex
quatuor pedibus vel saltem trium cum dimidio
et altitudinis a planato usque ad summitatem
volte sex pedum vel quinque ad minus ad hoc ut
aquarum multitudo inde decurrens liberum cur
sum habere possit sine incomodo vicinorum. Et
predicta ad presens fieri faciant per offitiales et superstites
murorum Civitatis Perusii aliquo non ob
stante et in futurum manuteneantur ut dictum
est. Et pro ipsa manutentione teneantur massarii
et conservatores comunis Perusii ad mandatum
dictorum priorum possint teneantur et debeant solvere
omnem quantitatem oportunam secundum ipsam manu
tentionem dictis offitialibus murorum et passariis et
conservatoribus pena ducentarum librarum denariorum pro qualibet
vice qua negligentes fuerint ad implere
predicta. Et omnia reformationes ordinamenta et refor
mationes hinc usque facta et facte per dictos
priores et camerarios artium super reactatione et
reparatione dicte vie et fossati Nicholi Homines
sint rata et firma et cum expedierit executioni
mandentur aliquo non obstante. Quod
brectias prestantes impedimentum intercasellis
non proiciatur Rubrica

Nemo proicere debeat intercasellas seu
landrones aliquam brectiam vel pa xli
leam vel aliquam que cursum clocare seu vie
seu intercasellarum loca prestent impedimentum
nec in ipsis intercasellis contra ius facient
Potestas et Capitaneus et Maior Syndicus et iudex
iustitie auferant pro vice qualibet quadraginta
solidos denariorum cuius banni medietas sit comunis et
aliam habeat accusator et stetur sacramento ac
cusatoris. Et potestas et capitaneus et quilibet offitialis
comunis Perusii precipiant dominis domorum quod nec per
se nec per suos familiares in aliquibus interca
sellis brectiam proicere non presumat ad penam
superius nominatam. Et teneatur potestas et
Capitaneus et quilibet offitialis comunis Perusii
recumitari facere omnes intercasellas Civitatis
et burgorum decem pedibus a terra ita quod ex ipsis
intercasellis aliqua turpitudo non possit de
currere in vias publicas vel vicinales nec
ipsa turpitudo videri possit ab aliquo tran
seunte. De privatiis et vecsatoriis et
intracasellis et cui competat offitium et
de offitio ipsius offitialis Rubrica

De privatiis et intercasellis vecsatoriis
et clocariis cui offitium competat ne que
stio oriatur statuimus aliquo capitulo non xlii
obstante quod Potestas et Capitaneus vel eorum
ex eorum offitialibus commiserint sic auctoritate

pertis capituli omnium questionum que orirentur de
privatis necessatoriis et intercasellis et
clocanis civitatis et burgis Parisii et te-
neantur omnia capitula comunis et populi Parisii
loquentia de ipsis privatis necessatoriis
intercasellis et clocanis fieri faciendis
et claudendis et aptandis et removendis et
purgandis prout in ipsis capitulis continetur ob-
servare et questiones que essent de ipsis vel
eorum occasione intelligere et diffinire secundum li-
belli oblationem et strepitu iudicii et a processi-
bus et acceptis per dictos offitiales vel eorum
alterum fiendis nulla partium valeat appell-
are nec recursum habere et appellans vel re-
cursum habere volens non audiatur set omni-
no audientia denegetur et non obstante appella-
tione perdant dicti offitiales super predictis et ipsorum
occasione ut eis iure sibi videbitur procedendi
et secundum formam statuti comunis Parisii et capituli loquen-
tium de predictis. Item teneantur dicti offitiales
et ad eorum offitium spectet et alterius eorum omnes
intercasellas Civitatis et burgorum Civitatis
Parisii facere removeri et purgari ubicumque necesse
fuerit expensis illorum qui habent privata in dictis
intercasellis et facere eas postmodum muniri
ad terram usque ad terram ita quod ex eis nullus
fetor [illegible] in aliquibus viis publicis vel
vicinalibus Civitatis et burgorum. Pre-
terea teneantur fieri facere ubicumque necesse fuerit
in Civitate et burgis Parisii tam in viis publicis quam
vicinalibus clocanas ita quod turpitudo Civitatis
et burgorum exeat et decurrat per ipsas clocanas et
facere eas mitti per vias vel per quemcumque locum bene
unus melius et citius poterit mitti extra
muros Civitatis et burgorum dummodo
non mittatur per claustrum terrenum vel domum
alterius set tantum per viam salvo quod si esset
aliqua via que non haberet exitum et in ea esset
intercchasella seu landrones per quam esset consueta
aqua de aliqua via publica vel vicinali decur-
rere per tempus decem annorum quod non obstante
[illegible] per terrenum alterius ad petitionem petentis
[illegible] et [illegible] clocanam in dictis
intercasellis vel landronibus aliquo capitulo vel alio
alio non obstante. Et salvo quod in intercasellis
nec fiant nec sint in aliquo loco que faciat per-
[illegible] vel [illegible] aliquibus exis-
tentibus in Civitate vel burgis Parisii ita quod
aliqua ipsorum lesionem et turpitudinem non re-
cipiat de predictis. Et predicta omnia fiant expensis
illorum ad quos spectabit vel spectat utilitas

predictorum aliquo capitulo non obstante. Et supra-
dicti offitiales vel alter eorum quandocumque requisiti
cogere debeant illos ad quos utilitas pertineret et
spectaret ad faciendum fieri predicta. Et si negligens
fuerit talis requisitus in viginti quinque libris denariorum
de suo salario computare tempore sui sindicatus per sindicum
sive suos sindicatores. Et quicumque habet
domos suas ab utraque parte alicuius intercas-
ellarum et ipsis inmediantibus intercasellis possit facere
pontem sive voltam vel clocanam et immittere ipsas
intercasellas subterra subtus ipsam voltam vel
clocanam sive pontem ita quod non prestet impedimen-
tum cursui intercasellarum seu clocanarum suprascrip-
tarum existentium. Et ita tamen quod dicta clocana volta sive
pons distet a solo intercasellarum quatuor pedibus
ad minus ab una parte seu domo ad aliam suam
domum ita quod possit ire et redire de una sua do-
mo ad aliam suam domum per dictum pontem. Item
volumus quod si aliqua clocana exit prope vel iuxta
aliquam voltam portam Civitatis et burgorum.
Predicti ad petitionem
Parisii super terra
cuiuscumque petentis teneantur ipsam facere reponi et
ita aptari quod turpitudo ipsius non videatur per viam
[illegible] vel iuxta ipsas portas vel aliquam ipsarum
Et nemini sit licitum in suo terreno vel alte-
rius facere vel habere aliquod necessarium vel necessato-
rium vel aliquam turpitudinem immittere vel pervenire
vel habere vel retinere prope aliquem puteum vel ci-
sternam ita quod necessarium vel necessatorium aqua de-
vastari possit et puteus vel cisterna possit
recipere lesionem. Et si quis contrafecerit
puniatur nomine pene in Centum libris denariorum Et
nichilhominus necessarium vel necessatorium vel
turpitudinem tollere debeat et etiam removere.
Preterea volumus quod nulla persona au-
deat vel presumat cursum alicuius clocane vel in-
tercasellarum impedire nec extrahere nec im-
mutare de suo antiquo et solito cursu quominus
bene libere decurrat per loca consueta. Et qui con-
trafecerit solvat pro pena qualibet nomine pene decem
libras denariorum. Et nichilhominus cogatur ad remittendum
suis sumptibus. Et de predictis quilibet valeat
esse accusator et habeat medietatem banni.
Et insuper nullus possit facere vel tenere prope
aliquam portam Civitatis vel burgorum aliquid
necessarium vel clocanam ex qua videri et appa-
rere possit turpitudo supra terra ad decem
passus et qui contrafecerit vel teneret dicti of-
fitiales teneantur facere removeri sub pena Centum

Lodovico
Giovanni Maria
Ingu[illegible]
M. [illegible]
da Oriolo
Qu[illegible]

dimicc' scu' cuius domo nom ipius bayuli pi
gnorantis scpt' ad hec ut sciri possit nomi ipi
pignorantis. Et si duo bayulus nomi sui
mutauit p potatem ul capit' ciuitat' pdc
tamq' falsarius puniat'. Et quicq' fuit
pignoratus p aliq' bayulu p salario ipius
bayuli teneat' ipm pignus recolligere .i. sex
mesibus a die quo fuit acceptum dcm pignus
coputandis. Et dcm pignus deueniat icoi
Et teneat' solue' massarius cois ipi bay' de
suo salario scdm forma stat'. Dumo dcm
pignus summa xx. s. d. no excedat.

Qz iura Castri Bictonii z Vall' topini recquirant'.

Omnia iura cois Ass' que dcm coe ht in
Castro Bictonii in Montelectoneto, castro
paiu in retundulo in sra et Valle Topini.
Statuim' z ord' q' defendant' recquirant' z man
teneant' p coe Ass'. et offitiales dci cois et ue
di no possint ui gratis gcedi s ipa iura ma
nuteneant' z defendant' p potatem z Capit'
Et no possit pponi de ipis rebus z ceditz ue
dendis et alienandis. Et siquis gtrafec' gdep
netur in C. libr' d. Et q' dns potas et
Capitan' et quilibz ipoz teneat' z debeant p
poni facere in consilio gnali i pmo mese
eorum regiminis de iuribz pdcis recuperandis
Et q' bona pdcor' locor' ad catastent' i libris
cois Ass' scdm q' syndico dci cois prouibut
hoies dcor' locor'.

De mensuris z ponderibz adiustandis.

Rej. Item statuerut z ord' q' de aue cois Ass'
et de bonis dci cois p ipo coi emi debeat Quinq'
Vascla. tres megenghe. tres quarti z duo medij
quarti. que mesure adiustent' ad iusta msaz
cois. Et debeant emi decem paria bailium
.s. quinq' paria ad magna z quinq' ad puam
ad msuras iustas cois Ass'. Et duo caldarelli
de ere siue rame et duo medij caldarelli z duo
quarti acti ad msurand' oleum. Et due coppe
ad msurand' salem quaz copparu quelibz
sit tertia ps Vascij grani. Et q' ome dicte
msure sint iuste z equales. Et si reperient'
q' no essent equales sit pena teneti. C. libr' d.
qua pena potas z Capit' ul alt' ipoz possit
et debeant de facto auferre p coi. Et inchison

tralis teneas duas mesuras gterpnet' p falso. Et
de hus teneant' inquirere omi mese. pena xxv.
libr' d. Et q' fiat una petra cauata que
sit msura adiustata ad rasiru blada cois
Ass'. Et pdce mesure z pondera cois et
alie mesure locent' et uendant' post dcm ue
dite de ipis iam fce p coi. Et omis p
de Ciuitat' z Comitat' Ass' debeat emere
et uendere cum ipis msuris. Liceat tn
cuilibz uolenti uendere z emere Vinu cum
barilibz de pte Romana dci cois. Et possit
quilibz tpre uendemiaz uendere z emere
Vinu cum barilibus adiustatis z sygillatis
sygillo cois. Et ille qui duas msuras eme
rit cum ipis aliis no possit uendere nisi p sua
euidenti necitate. Et recipiat de hus mercede
scdm iscptum modum. vz. Vinu deni p qualibz
mesura a uenditore z qui emet a p' no subiecta
teneat' recipe ab emptore. Et pdca forma
suetur in caldarellis olei et quarti. Et idem
modus suetur in salmis Vini que uedet
ul mesurarent' cum ipis msuris. Et pro
quolibz pari baylium adiustandoz .ij. d.
Et qui uendit ref' cu statera recipiant
Vinu den' p centonario. Et q' i rasoriis
et megenghis et qualibz eorz ad quas
mesurat' bladum ul uendit' sint rasigie
applicate eis et cum ipis rasoriis debeant
radi ipe msure. Et ipe rasorie seu rasogie
sint de ferro. et conficate eis cu catenis
de ferro. Et si teneres ipas mesuras no
hrent ipas rasogias ut dcm est p quolibz
et qualibz uice incurrat pena. x. s. d.
Volum' etia z firmam' q' dni poter' pntes fa
ciant adiustari mesuras pdcas cum quibz
quilibz mesurare debeat. Faciat et adiustari
petictum medium folgletum tarrolam
et decitam. ad quas msuras quilibz Ass'
et eius districtu uolens Vinu uendere ad
minutu duas msuras hre debeat z adiustare
et cu ipis Vinu uendere z no cu aliis ad
pena. C. s. d. p quolibz gtrafaciente z qlibz
uice. Et dci dni priores faciat fieri
p cam cois Ass' Vnu Machium quod uo
cetur Campione. put est machu siue Ca
pione cois perusij. et sit de rame siue

metallo cum bonis bilanciis. Et quilibet de
Assisio vel aliunde volens aliquam rem vendere mi
nutatim debeat habere marchum et bilancias adiu
statas ut dictum est. Et cum ipsis vendere, emere
et non cum aliis ad dictam penam. C. s. d. pro quo
libet et qualibet vice. Et predicti domini priores fa
ciant fieri quandam mensuram sive rasengha ad
modum et affectum rasenghe grani. et sit fer
rata. et debeat esse rasa tante capacitatis quante
est rasenga grani si esset cum mensura culma.
Et debeant omnes per de Civitate et comitatu Assisii ad
iustandum facere mensuras eorum cum qua vel quibus vellet
vendere calcinam ad dictam mensuram. Et cum
ipsis mensuris adiustatis et ferratis debeant vendere
calcinam volentibus emere et non cum aliis sub
pena. C. s. d. pro quolibet contrafaciente et qualibet
vice. Et dominus Capitaneus predicta observari faciat
in quolibet casu sub pena. L. libr. d. de suo salario.
Et cuilibet liceat accusare et denuptiare contrafacientes
Et capitaneus possit contra delinquentes inquirere. et ipsos
punire in penis predictis. Et quod priores populi teneant
et debeant fieri facere unam rasteriam de ramine
stam ad quam debeant adiustari annuatim omnes
alie mense et rasterie. dicti comunis. Et quod omnibus mensuris
et rasteriis sit conficata quedam virga de ferro cum
catena ligata cum qua omnes mensure radi debeant
per venditorem. Et ipsa mensura rasa non possit
emptor aliquid petere pro iuncta pena. xx. s. d.
Excepta rasteria calcine que radi non debeat sed
culmari et ferrum in medio non habeat. Et
in qualibet baylia Comitatus Assisii sit et esse debeat
rasterium mezenghum et quartum expensis dicte
baylie que adiustari debeant annuatim ad dictam
mensuram iustam comunis. Que mensure vendi de
beant pro costu et pluris efferenti dentur. Et quicumque
mensuraverit cum dictis mensuris rasteriis et barilibus
vel altera earum debeat dare emeti ipsas mensu
ras. viii. d. pro qualibet mensura. usque ad quatuor
et abinde supra de duabus mensuris viii. d. Et qui
contrafecerit in predictis vel aliquo predictorum condempnetur pro quo
libet et qualibet vice in. C. s. d. Et quilibet
admictatur ad accusandum et denuptiandum et habeat eius
teneatur in credentia. Volumus insuper et manda
mus quod in infrascriptis portis. s. porta plax.
porta Boccarii. sancti Petri et porta filiorum crissei.
ponatur et fiat una statera de ferro. Et in qualibet
ipsarum portarum una cum qua vel quibus omnes
portantes bladum ad macinandum debeant

cum ipsis stateris ipsum bladum ponderari facere
et sic farina que reportaret. Ad hoc ut fraus per mo
lendinarios in predictis commicti non possit. Et si reperiret
aliquis fraudem commisisse in predictis condempnetur et condempnari
debeat de falso. et in. xxv. libr. d. Et intelligatur
fraudem commisisse si farina fuerit reperta minoris po
deris vel alia evidenti fraude detrahendo de ipso pondere
de triginta partibus unam. Et ponderatores qui
erunt deputati ad ponderandum ipsum bladum recipiat
duos denarios pro qualibet salma. Et nullus pos
sit dictum bladum portare ad macinandum nisi pri
ponderetur ad ipsas stateras vel alteram ipsarum. Et semper
dicti tales ponderatores debeant scribere in quodam
quaterno seu libro pondus dicti bladi. Et quod pri
ores populi qui pro tempore erunt et tempore cuilibet potestatis
debeant facere adiustari ad ipsam mensuram iusta omnes
alias mensuras dicti comunis. pena. x. libr. d. pro quolibet
priore. Et quod massarius comunis debeat habere me
suras cum quibus adiustentur omnes alie mensure.
Et quod priores proximi venturi teneant predicta omnia
fieri facere expensis comunis. Quod vendentes panos
lane teneant habere mensuras iustas.

Item statuimus et ordinamus quod quilibet vendens lvij
pannos Lane tam cives quam forenses teneant
habere passetum adiustatum cum Canna affixa
in turri populi. Et quod massarius artis lane vel
Camerarius quolibet die sabbati teneatur habere et
tenere publice et palam Cannam adiustatam sive
cannam et mensuram affixam in turri populi
Assisii. Cum qua canna teneantur pannum ve
ndentes predictum mensurare. omnibus ementibus pannum
supradictum et petentibus eisdem cum canna predicta
mensurare ad penam. xxv. libr. d. pro quolibet. Et
si petitum non fuerit mensurari ad penam non teneatur
immo eis liceat cum passeto mensurare legitime
vendentes pannum lini possint et eis liceat vendere
cum passeto adiustato. Et siquis fuerit inven
tus contrafecisse condempnetur ad dictam penam pro quolibet
et qualibet vice. Et quilibet vendens pannum
predictum debeat adiustare passetum ipsius ad dictam
cannam ad predictam penam.

De represaliis tollendis.

Si contra aliquem Assisinatis aliquod Comune vel lviij.
specialis persona habet aliquas represalias contra Comune
Assisii vel concederent in posterum. Statuimus et ordinamus quod
compellatur talis persona per potestatem vel Capitaneum in. octo
dies in personam et rebus ad satisfaciendum. seu concordandum se
cum illo cum quo dicte represalie erunt concesse vel
imposterum concederentur. Dummodo talis persona seu

1354

(2) 17

In nomine domini amen. Anno domini MCCCLIIII. indictione VII. tempore
domini Innocentii pp. VI. die quarta mensis decembris.

Providi viri Andrutius Pelloli et Andrutius Paulutii
officiales comunis Pisauri super venditionibus gabellarum comunis Pisauri deputati
videntes quod nullus plus in istis fuit plus quam istius
Ceccharellus fuit reddit et pervenit gabellam bancharum murorum
et prestit pro tempore unius anni incepti die x. octobris proxime preteriti
Stabilierunt Ceccharello Dominici Vinoli de Pisauro porte
Sancti Angeli et p. sancte marie de [illegible] presentibus et acceptantibus pro centum
nonaginta florenorum auri pro eum in eis promissis congruit [illegible]
et alteri debitis et concessis secundum formam cedule cuius tenoris est.

Vendese la gab(ella) de le banche le quale sonno em la piaçça
de Pesaro e em le strade e borghe de la cita borghe e soborghe
e dentro mura de la cita e dei prestadore forestiere e traççane che
prestano sopra pengnora em questo modo e che deggano pa
gare en lo modo enfrascripto. Et vendese de ~~em~~ anno en anno pa
gando el comperatore dessa gab(ella) al comuno de Pesaro de mese
em mese per rata scotandose le vete che ce ntrassero secondo
metesse per rata de mese em mese. Et paghese em questo
modo. Cio e che ciaschuna persona che avesse alcuna bancha
oficchata en la piaçça de Pesaro paghe e pagare degga
de quarto per ciaschuno anno per ciaschuno piede dessa bancha
al piede del comuno de Pesaro .xii. d.

Ancho se paghe e pagare se degga per ciaschuna persona che
avesse alcuna bancha oficchata en le strade reale de la
cita borghe e soborghe de Pesaro per ciascuno anno per
ciaschuno piede al piede del comuno de Pesaro .vi. d.
Et per ciascuna bancha che alcuna persona avesse en altre
vie o strade fuore che strade reale per la cita borghe
e soborghe de Pesaro paghe e pagare se degga dal
singnore desse banche per ciascuno piede al piede del comu
no de Pesaro .iii. d.

Ancho per ciascuno prestadore che prestasse sopra pengno pui
becamti a bancho forestiere e traççane paghe e pagare

Carta
Volante, citata da
me come facente
1354 parte della
Miscellanea
Statuti n° 12
[signature] 28-4-1969

degga ciaschuno mese p ciascuno delle p̃stadore
.xx. ß. d agliofitiaghe del comuno de posca o
ai g̃patore dessa g̃a E se piu fossero che avetassero
familiaremẽte en sieme e p̃stassero ad uno bancho
uno de loro sentenda devero pagare xx. ß. p mese
e no piu no obstante che piu fossero che p̃stassero
sop̃ pengnio Et q̃sto no sentenda en q̃lle giudere
che en la cita borghe e sborghe avetassero e p̃sta-
ssero E deggano pagare de le dẽe gab al co-
muno de posca o ai g̃patore desse gab de mese
en mese co p rata tocasse

Ancho che se alcuna p̃sona avesse alcuno hedifitio
en q̃lle mura borghe e sborghe de posca paghe
e pagare degga p q̃a en nome de gab p ciascuno
anno e p ciaschuno piede al piede del comuno de
posca mesurando p la lunghezza e non p la altezza
e non p la largezza den. de. p ciaschuna piede e se ac-
fosse o avesse chiostro o orto facto a presso en cima dessa
cita borghe e sborghe senza hedifitio paghe e pagare
degga p nome de g̃a ciascuno anno e p ciascuno
piede .iii. d. pagando en q̃sto modo cio e la metà
en fine de .iiii. mese dal dì de la vendita dessa gab
comenzando e laltra metà en fine de lgli altre quatro
mese che seguitassero po q̃lle dicte quatro mese E.
chi non pagasse ei glie dicte termene paghe e pagare
degga p nome de pona la g̃a duplicata de la quale
pona la metà sia de gliofitiaghe ~~dessa~~ de la g̃a E
laltra metà del g̃patore dessa g̃a.

Ego franciscus ser egidij de p̃usio auctoritate imperiali
notarius predictis interfui et ideo per me subscripsi et ea
publicavi

(3)

et terminatione vel. denariorum. Quinquaginta. libr.
den. in pena. nuata solvere teneat/ pro quolibet
termino./ et in suo loco terminus reponatur (.
per eandem formam et instantia. ¶ Et nullus
audeat vel presumat exterminare seu terminos
extrahere qui essent inter rem seu comunantias
comunis pist. et res specialium personarum/ et qui contra
fecerit. Centum. libr. den. comuni pist. pene nomine sol
vere teneatur/ et sufficiat probatio contra delinquentem
duorum testium de fama cum sacramento accusa
toris et quilibet de predictis possit esse accusator
Et quod termini sint conservatores pacis Statuimus
et ordinamus quod nullus habens vel possidens aliquam rem
inmobilem iuxta grippum alterius except(is) inferiori
ne termini cadant vel grippus inmectur
ruinam possit se appropinquare termino vel termi
nis seu grippo cum aliqua forma vel forma aliquam
facere seu fieri facere ad duos pedes a pede comunis
pist. Et si opportebit fieri forma fiat ad duos
pedes a longe ut dictum est et tunc fiat et fieri possit
cava seu capa duobus pedibus tantum et non ultra
Et qui contrafecerit vel fieri fecerit. puniatur pro vice
qualibet in quinquaginta. libr. den. solvendorum
modo predicto/ Et ad probationem predictorum suf
ficiat formam esse inmissam contra dictam for
mam et modum et habeatur pro plena probatio
ne contra eum in cuius re forma inmissa fuerit/ pos
sit etiam et teneatur. et debeat maior sindicus et
iudex iustitie mictere unum notarium ex notariis
suis ad videndum dictam formam ad petitionem cuius
cumque petentis. Et si invenerit facta contra for
mam presentis legis debeat sic facientem vel fieri
facientem condempnare in pena predicta et stetur
relationi ipsius notarii et habeatur pro plena pro
batione dummodo qui invenerit faciat vocari alte
ram partem ut adesse debeat. ad dicta formam
videndum. Cuius maioris sindici sit et esse intel
ligatur iurisdictio. de predictis cognoscendi et tene
atur predicta facere et fieri facere sub dicta pena quin
quaginta. libr. den. quam ei de facto auferre debeant
posteriores sindicatores tempore sui sindicatus ¶
Volumus etiam quod quis non possit laborare vel
laborari facere. iuxta grippum alterius vel que
habet coerem cum alio vel iuxta viam vicinalem
vel quam habet coerem cum alio prope ad duos pedes
a pede comunis pist. sub pena predicta.

De batalia non fienda per platea. Rubrica.

Quoniam ex batalia que fit in platea
comunis pist. videtur quodam modo civi
tas deformari Statuimus quod in futurum nulli
liceat bataliam incipere in dicta platea cum
armis vel sine armis vel lapides proiicere vel
proiici facere et qui contrafecerit pro vice qualibet pu
niatur in quingentis libr. den. et de predictis
potestas et capitaneus et quilibet eorum possint
et teneantur ex officio inquirere pena quingentarum
libr. den. ¶ In campo batalie autem ludus lu
dus et batalia impune fieri possit non obstan
te capitulo aliquo statuti in contrarium loquente
¶ Si quis in die dominica vel in festo omnium
sanctorum quo vel qua consuevit fieri plurium inca
po batalie tempore quo fieret plurium portaret
vel deferret in campo plurium vel super murum ab
angulo domus exclusive olim civitatis nicolu
tii et nunc angeli domini legerii usque ad ecclesiam
sancti donati ferrum actum ad offendendum. vel
cultellum vel alia arma ferrea seu aliquod genus
armorum ferri offendibilia puniatur ac si ea por
tasset in platea comunis pist. ¶ Et si quis etiam
gimauit in dictis locis campi vel super murum
arma offendibilia tempore quo fieret plurium con
dempnetur in ducentis. libr. den. ¶ Et si aliquis cum
dictis armis in dictis locis vel altero ipsorum ali
quem offenderet cum sanguinis effusione pu
niatur in amputatione manus. Et si sine san
guine percusserit cum dictis armis puniatur in
quingentis libr. den. ¶ Et idem intelli
gatur in omnibus venbuciis adherentibus et
exeuntibus ad dicta loca prope ipsa loca per decem
passus ita quod passus intelligatur esse quinque
pedum ad pedem comunis pist. designatum
in campanili sancti laurentii ¶ Item ad evi
tanda multa enormia statuimus quod nullus
de inceps audeat vel presumat aliquem offen
dere vel aliquam offensionem facere vel fieri
facere in campo batalie vel etiam super murum
dicti campi scilicet. super murum ab angulo domus
exclusive olim civitatis. nicolutii et nunc an
geli domini legerii ad ecclesiam sancti donati in
die consueti plurium tempore quo fit plurium

Marginalia: Recam · Ch / standelit ... potat · ... sup ... a Rio loco

cum aliquo genere armorum offendibilium de ferro vel
vel aliquo alio genere vel spetie metalli pena of
fensori si homicidium commiserit vel committi fecerit
amputationis capitis ipsius offensoris et offen
di facientis ita quod moriatur sine aliquo reme
dio vel redemptione pecunie Et si aliter offen
deret vel offendi faceret dicto tempore cum dicto
genere armorum cum effusione sanguinis eius manus
dextera debeat amputari. et si dicto tempore of
fenderet vel offendi faceret sine sanguinis effusio
ne a cantone domus condam domini Curtii
et nunc Angeli domini Legerii exclusive usque ad
domum ecclesiam sancti Donati puniatur quadrupli
ci pena qua puniri deberet si in dicto loco alio
die quam die palii tale maleficium commisisset. Item
nullus faciat vel facere debeat in diebus dominicis
vel aliis diebus aliquod palium in platea comunis Perusii
sub pena Quingentarum libr. den. pro qualibet
vice qua contrafactum fuerit in predictis. Et nullus
audeat vel presumat portare tempore palii de campo
battaglie in ipso campo seu supra murum vel alibi ubi
dictum palium contingeret fieri aliquam plubaiolam ferratam vel maççam ferream vel
vel metalli sub pena Centum libr. den.
pro quolibet contrafaciente / possint tamen porta
re maççam ligneam targiam tabolatium et
pavesem gambarolos et bracciaiolam basto
nem vel gaççonem lamerias barbutam cum mal
gliis elmum clausum et omnia arma consueta por
tari ad dictum palium gamberias. Et si quis
tempore predicti palii proiecerit de aliqua
turri vel de aliqua domo lapidem vel la
pides vel aliquid aliud aptum ad offendendum
in dicto loco palii in eadem pena Centum
libr. den. pro vice qualibet condempnetur. Et
de predictis omnibus et singulis in hoc capitulo
contentis potestas et capitaneus et quilibet eorum omni
die lune proxime sequente inquirere debeant
ex eorum et cuiuslibet eorum offitio et ad petitionem et
promotionem cuiusque pena quingentarum libr. den.
potestati et capitaneo et cuilibet eorum si negligen
tes fuerint in predictis. Et de eo quod dicti potestas
et capitaneus venire fecerint in comuni Perusii ha
beant quatuor sol. pro qualibet libra que quanti
tas eis et cuilibet eorum sine alio precepto vel
mandato solvi debeat per massarios comunis Perusii.
Et nichilominus quilibet possit esse accusator.

Eadem pena intelligatur ... in ... [illegible] ... a dictis locis ad dictos passus. Ita quod passus intelligatur ut ... precedenti [illegible] declaratur.

et habeat tertiam partem banni. Et ut melius predicta
executioni mandentur. Cancellarius dominorum Priorum ar
tium Civitatis Perusii. teneatur eligere custodes secretos seu eligi facere
de tempore in tempus ut ei videbitur convenire qui te
neantur et debeant accusare vel denumptiare potestati vel
Capitaneo committentes predicta vel aliqua predictorum eorum
nomina in principio eorum offitii et per nomina dare in scriptis
et cogantur per potestatem et capitaneum dictum offitium acceptare
et iurare facere quod dictum offitium bene et legaliter faciant
et semper quando aliquem denumptiabunt dare debeant duos
testes qui viderint predicta vel aliqua predictorum committi per
predictos qui denumptiati fuerint et eorum dictis stetur
et sufficiant ad condempnationem faciendam quorum nomina
tam denumptiantium quam testium teneantur secreta nec sit nec
esse publicatum. aliter et etiam possint inquiri cum
duobus testibus de veritate.

Quot pedum passus esse debeat. Rubrica.

Statuimus et ordinamus quod ubicumque in aliquo
statuto comunis et populi Perusii. vel alibi fit men
tio de passu vel demensura vel numero aliquorum passuum
passus semper intelligatur quod sit quinque pedum ad
pedem comunis Perusii. designatum in Campanili sancti
Laurentii. De faciente rumore in civitate ex
quo oriatur turbatio. Rubrica.

Cupientes pro pacifico statu utilia ordinare
et ne in Civitate Perusii. çençania oriatur.
presenti capitulo perpetuo volumus observari quod quicumque
inceperit aliquod meschiam gridum vel rumorem in Ci
vitate vel burgis Perusii unde rumor et turbatio in
surrexerit vel orietur in Civitate Perusii. vel burgis
capite puniatur ita quod moriatur. et omnia sua bona sint
comuni Perusii. totaliter publicata et in ipsum comune deveniant
ut dictum est. Et si aliquo tempore aliquod gridum
vel turbatio vel rumor quod absit oriretur. in Civitate
Perusii quilibet tam de populo quam de iudicibus et
notariis popularibus Civitatis Perusii. cum armis et
sine armis trahere et currere debeant ad dominos
Priores artium qui pro tempore erunt ~~et ad dominum capi~~
~~taneum populi~~ et dent eis auxilium consilium adiutorium
et favorem. Et qui traxerit ad aliqua alia per
sonam puniatur in Quingentis libr. den. comuni Perusii.
solvendis. Preterea volumus et ordinamus quod
nullus marchio comes cattaneus sine miles vel
aliquis de prole militum qui non possit esse de consilio
populi Perusii tempore alicuius rumoris turbationis.

et Priores (?) assessores.

X Et aliquis filius rebellis comunis Perusii.

CV

CVI

CVII

tumultus et discordie comictat uel trahat cum armis uel
sine armis pedes uel eques. ad plateam cois per.
uel ad aliqua ex stratis regalibus. Et si ibi tunc tempo
re inceptionis rumoris tumultus uel discordie p[re]dicte
statim redeat ad domum suam et inde non possit disce
dere quousque rumor tumultus uel discordia seu sedi remansit
ta uel sedatus fuerit. Et qui contrafecerit puniatur in
auere et p[er]sona et extra p[ro]mictatur et condempnetur pro
proditore cois per. dum modo hec non intelligantur
in iudicibus et notariis popularibus Ciuitatis per.

De leuante rumore / uel dicente viuat / uel moriatur.

Cxviii.

Quicumque in futurum in Ciuitate uel burgis per.
fieri fecerit seu causam p[re]buerit faciendi ali
quem rumorem seu tumultum in aliquo consilio
uel adunantia uel congregatione gentium in platea
cois per. ex quo turbetur status pacificus cois per.
uel ausus fuerit dicere. moriatur uel viuat talis nominando
aliquem perusinum. uel aliud quecumque tempore dicti
Rumoris uel in ipso rumore dixerit detur gonfalo
ne cois per. alicui Ciui perusino uel quod aliquis
eligatur in gonfalonerium Ciuitatis per. uel etiam
ausus fuerit dare alicui aliquod gonfalone uel ban
deriam in publico causa dandi alicui et ipsum aliquis
acceptauerit uel portauerit in signum alicuius dominii p[re]he
minentie uel offitii sine expressa licentia et consensu dominorum
~~dominorum priorum artium Ciuitatis per. et nisi primo esset~~
reformatum per cois per. in Consilio dominorum priorum et
camerariorum artium cum decem artificibus de arte
grossa et cum quinque artificibus de qualibet arte pua
ponendo et mictendo partitum ad bussulas et fabas / uel
nisi priores artium darent potestati uel Capitaneo
populi. per. quia ut plurimum ex predictis oritur materia.
habendi rumorem. capite puniatur. ita quod moriatur.
Et quod omnia sua bona publicentur cois per. Et si
uero in aliis locis dixerit. uel fecerit predicta puniatur in duo
bus milibus libr. den. et mictatur ad confinia et
stare debeat per quinque annos Et nichilominus sit pri
uatus omni honore et benefitio et offitio cois perusii.
ad quem seu quos numquam eligi uel uocari possit. et
in predictis sufficiat publica fama.

De gonfalone non dando. Rubrica.

Cx

Addicimus ut nullus de Ciuitate comitatu uel
districtu per. aliqua preheminentiam
audeat premere uel habere in dicta Ciuitate per.
non offitium Tyranni assumere. Statuimus quod si casus
occurrit in futurum propter quem deliberaret quod aliquis
eligeretur gonfalonerius cois uel populi per. quod nullus
de Ciuitate comitatu seu districtu per. cuiuscumque con
ditionis et status existentis possit esse confaloneius
nec ad ipsum offitium eligi nec possit propositionem seu re
formationem in aliquo consilio uel adunantia. Et
quicumque proponeret uel propositioni consentiret uel
arengaret uel diceret condempnetur in duobus
milibus. libr. den. et quod mictatur ad confinia ad
que debeat stare per duos annos / et in predictis.
ad plenam probationem sufficiat publica fama
Et illi qui hec proponerent seu propositioni consen
tirent uel arengarent non possint absolui
nec propositio possit de absolutione eorum in aliquo
consilio uel adunantia. et si proponetur uel refor
maretur. talis propositio ipso iure non valeat et pro
ponentes et arengantes de absolutione predicta
puniantur. in quinque mille. libr. den. et ipso iure sint
priuati offitio et benefitio cois per. Et ille
qui dictum confalonem receperit puniatur pro prodi
tore cois per. et ut proditor puniatur et con
dempnetur. ~~Et nisi si dictus casus occurrerit~~
quod deliberetur. de dicto gonfalone dando dari possit
et debeat potestati seu capitaneo. populi tantum qui tunc
essent in Ciuitate per. cum dicto consilio camera Dummodo et sicut prioribus artium et camerariis et cois per.
riorum et priorum artificum artium de quo in proximo capitulo
fit mentio videbitur. et placebit. Et dummodo
quod supra dicitur. de gonfalone non dando alicui.
perusino comitatensi seu districtuali locum non
habeat quando pro cois per. fieret exercitus uel caual
chata contra aliqua Ciuitate dominum uel locum ali
um / nam tunc dari possit perusinis. Comitatensibus
sibus seu districtualibus sicud prioribus predictum
consilium deliberabitur. Et pro illo tempore tantum
quo durabit exercitus uel caualcata et non
ultra uel aliter ullo modo

De capiente uel portante arma populi sine lic. Rubrica.

Cxi.

Ne aliquis motu proprio instigatione
dyabolica arma capiat uel sumat cois
et populi. perusini seu arma Imperii. Statuimus
et ordinamus quod quicumque in tantum furoris au
daciam deuenerit uel superbie quod arma cois et
populi. per. capiat uel trahat uel portet seu por
tari faciat sine licentia deliberatione consensu Contra statum ecclesie
~~uel voluntate dominorum potestatis et Capitanei et~~
~~dominorum priorum artium. et sine deliberatione consilii~~
~~de quo supra in proximo precedenti capitulo~~ / capite pu
niatur ita quod moriatur. et omnia sua bona sint
ipso iure cois per. et habeatur pro proditore cois
et populi. perusii. Et idem intelligatur et intelligi.

dicimus deportante uel trahente arma impe
rij uel imperatoris (et alicui portandi dicta
arma imperij nullo modo licentia concedi pos
sit. Quicumque autem secutus fuerit aliquem
qui dicta arma uel aliqua eorum portauerit seu
portari fecerit. si fuerit de magnatibus puniatur
in quingentis libris denariorum. Preterea quicumque pre
ter priores artium cum deliberatione supradicti
consilij dederit aliquam insigna alicui uel
in manibus alicuius posuerit. arma communis uel
populi perusii uel arma imperij puniatur capite
et omnia sua bona sint communis perusii et habeatur
pro proditore communis et populi perusii et omnes de
scendentes per lineam masculinam usque
in tertium gradum non possint uocari nec assumi
ad aliquod offitium beneficium uel honorem communis
uel populi perusii. dummodo arma imperij cum lima
uel sine lima. sub dicta pena nullus portare
presumat. Item quicumque uenerit in plateam
communis perusii uel in aliquem alium locum publicum in
ciuitate uel burgis perusii cum aliqua insigna
penone uel banderia sine licentia dominorum priorum
artium et deliberatione supradicti consilij capite
puniatur. Ita quod moriatur et omnia sua bona
sint ipso iure communis perusii. Et predicta non intel
ligantur. In stipendiarijs ecclesie communis perusii uel in eun
tibus ad aliquod regimen transeuntibus per
ciuitatem burgos uel sub burgos perusii. [et]
Nec in euntibus in exercitu ecclesie communis perusii. Si
uero palmam aportauerit contra bonum statum Ciui
tatis perusii. simili pena puniatur. Dum
modo que dicta sunt de uexillo non intelligantur
de prioribus artium. qui tempore prioratus ip
sorum possint habere uexillum communis et populi perusii
sine pena.

Ut faciens aliquid contra pacem honorem uel statum ciuitatis perusii. Rubrica.

CXII. Ut honor et status Ciuitatis perusii.
securus liber et pacificus more
solito consistat. (nec decrescere ualeat sed am
plietur potius et accrescat ad honorem et
reuerentiam dei omnipotentis et sinceram
deuotionem sancte Romane ecclesie presenti
capitulo duximus statuendum quod nullus
audeat uel presumat ordinare facere committere
nec etiam attemptare directe uel facto publice

uel secrete tacite uel expresse directe uel per obliquum
uel principaliter uel per consequentiam aliquid quod sit uel
appareat esse contra pacem et tranquillitatem
Ciuitatis perusii uel contra honorem et statum
predictum Ciuitatis eiusdem seu in derogatione
uel diminutionem pacis et tranquillitatis et ho
noris et status. et dignitatis ipsius. Et si quis
aut contra predicta uel aliquod predictorum fecerit uel commiserit.
seu facere uel committere attentauerit. seu facienti com
mittenti et attemptanti opem consilium uel auxilium
seu fauorem prebuerit directo uel facto publice uel
secrete tacite uel expresse seu contra facienti uel
committenti et attentanti non restiterit pro posse suo
potestas et capitaneus Ciuitatis perusii et quilibet eorum
possit pro tali maleficio procedere contra eum cum accu
satore uel sine accusatore per inquisitionem ex eorum
offitio et ipsum si eis uidebitur et eum culpabilem
fore de predictis uel aliquo predictorum inuenerint pos
sint punire et condempnare communi perusii. in ea pe
cunie quantitate que ipsis uidebitur pro tali maleficio
imponenda usque in quantitatem quingentarum librarum denariorum
inclusiue considerata persona delinquentis et
qualitate delicti et ipsam condempnationem tene
antur infra tertiam diem uel qua citius poterunt exi
gere et ponere in commune. Et utrum maleficium quod repe
riretur esse commissum sit et intelligatur et intelligi
debeat esse contra pacem et tranquillitatem Ci
uitatis perusii uel contra honorem et statum Ciui
tatis eiusdem uel in derogatione uel in diminu
tionem ipsorum uel alicuius eorum uel contra aliquod de sup
dictis stetur interpretationi et intellectui dominorum
potestatis et Capitanei. et cuilibet eorum (et eorum.
et cuilibet eorum interpretatio et intellectus pro
ueritate et ueritatis declaratione habeatur et
ex uigore presentis statuti debeat obseruari
Si autem potestas et Capitaneus uel alter eorum
in predictis uel circha predicta fuerint neglientes
[et] inueniatur ille qui fuerit neglient in posito ducen
tarum librarum denariorum. et in dicta quantitate condempnetur
per sindicos communis perusii tempore sindicatus sui offi
tij et rationis reddende. Et potestas et capitaneus
et quilibet eorum ipsam penam exigere teneantur
nec etiam possit ab huiusmodi condempnationibus
et processibus appellari seu etiam supplicari sed con
festim transeat in iudicata. Ita quod non possit
appellatione uel supplicatione suspendi

Margin notes:

sic
et si fuerit de populo [?] ...

sic 1366

Dummodo quod dicto capitulo predicta sint non
pendicent sibi locum in presentibus
dominis prioribus artium ciuitatis perusii.
Quorum nostrorum officium finietur in kalendis
septembris anni domini MCCCLXVI.
Qui in ante possunt legis impune
possit quod potuerit predicta facere
quod fecisse absque deliberatione
predicta uel alterius consilij de quacumque
per communis perusii uiso solum pro
statu

sic quingentas

(5)

XXIIII.

Ad lites et contentiones tollendas et dirimendas. De summaria cognitione.

Ac ne lites ex litibus oriantur. Statuimus quod in causis que erunt super instrumentis dotalibus ad probandam dotem et in earum restitutionis vel in tuto ponendum seu collocandam. Et in causis que erunt super omnibus aliis instrumentis confessionatis conditionalibus vel non liquidis. Et in causis alimentorum. Et in causis pauperum et orfanorum. Et in causis carceratorum. Et in causis in quibus agetur seu procurator qui exigit vel exigerit aliquid a debitore domini eius esse procuratorem vel debitorem liberavit ~~debitore liberavit~~. Et in causis que essent inter correos debendi vel inter correos credendi quando correus debendi satisfecerit pro suo correo debendi. Et in quibus unus ex reis credendi fuit in solidum facta solutio debiti. Et in brevibus causis non excedentibus summam et quantitatem .xxv. librarum denariorum. Et in causis que erunt de et super venditoribus in posterum faciendis dumtaxat de grano et omni blado, de legumine, vino et oleo et rebus aliis que ad esum seu cibum et potum sunt parata. Et in causis venditionum et alienationum animalium quorumcumque. Et in quibus petentur testes examinari ad perpetuam rei memoriam. Et in causis de mercedibus recipiendis pro aliquibus operibus hominum. Et in causis que erunt de et super locatoribus et conductoribus. Et in causis ubi agetur ypothecaria seu aliqua procedatur summarie sine libelli porrectione et litis contestatione et sine figura et strepitu iudicii, et ad testium receptionem et ad alia probationem recipiendam decisionem et executionem et sine solutione decimi et sine solutione alicuius gabelle et sine solutione alicuius quantitatis pecunie. Et facta probatione mediis omnibus ad executionem procedatur sicut proceditur in causa executionis instrumenti confessionati. ‖ In causis non solutarum et collectarum non solutarum vel solutarum que repetentur que solute dicentur. Et in causis aliarum factionum et occasione ipsarum et cuiuslibet earum similiter procedatur per offitiales coram quibus essent summarie et de plano sine libelli porrectione et litis contestatione omni solepnitate iuris obmissa et etiam tempore feriato et omni petitione quacumque superflua sublata. ‖ Et iudices questiones omnes .xx. solidorum et abinde inferius summarie intelligat et diffiniat inter partes cessante quacumque superfluo [illegible] per iuramentum hoc modo videlicet. Quod si actor noluerit deferre reo sacramentum teneatur iurare vel deferre actori. Et ubi noluerit iurare vel referre ex tunc per iudicem debeat condepnari ac si ore proprio confessus fuisset se esse debitorem in petitis. Et hoc intelligatur et locum habeat quando reus conveniretur de suo facto proprio tamen et non ut heres alicuius vel ex persona alterius vel si ex persona alicuius conveniretur quis non cogatur iurare vel referre nisi dato termino per iudicem ad deliberandum et termino elapso. ‖ Et in omnibus causis si actor noluerit dare et deferre iuramentum reo et voluerit credere et credat de eo seu debito iuramento rei vel reus deferre iuramentum actori et stare eius iuramento de toto quod petit volumus quod iudex potestatis et capitanei teneatur et debeat cogere reum vel actorem ad iurandum utrum sit debitor ipse convectus vel actorem utrum sit creditor in quantitate petita vel eo quod petit aut non. Et si reus iuraverit se non esse debitorem ex tunc absolvatur a petitione actoris diffinitive. Et si non iuraverit se esse debitorem, tunc terminum debitori ad solvendum .x. dierum assignetur per iudicem. Et si noluerit iurare teneatur deferre ut dictum est aut condepnetur. Et si actor reo deferente iuraverit tunc reo assignetur terminus .x. dierum

Marginal notes:

Et in causis divisionum finium et [illegible] gundere et super aliactatibus [illegible]

In causis de mercedibus [illegible] operibus [illegible] non solvit [illegible]

vel alterius offitii

carceratorum. Et in causis

virtute publici instrumenti

debitorem obligavit vel eius heredes

[illegible] diffiniendis [illegible]

Index card:

N.

CODICE FISCALE PARTITA IVA

Carta di statuto rinvenuta nell'appendice del diplomatico comunale (pezzi non regestati da Belforti), da assegnare alla Miscellanea di Statuti.

19.8.95 [signature]

Data: c. 1366 ~~[illegible]~~

Da paragonarsi con Statuti #5, cap. 24-26

[signature] 6.10.97

coevo coi stessi capitoli dello Statuto no. 5.

RESISTO. 5-117-1-0 cm 17,5 x 12,5

[petitores et requisitores ... conpositione dictus terminus prorogetur. Et in casu quo ... expeditum ... teneat[ur] et debeat ...]
[... expedire ... ad requisitionem ... Et quilibet iudex qui in predictis negligens fuerit incidat in penam ... de defensione ... Salvo quod ubi agretur ad ... consilium sapientis ... reddat per tres dies ante finem dicti temporis ...]
[... Et quod a sententiis et interlocutoriis ... appellari nec etiam de nullitate dici ... et in statuto ...]
[... executione instrumenti confessionati ... et ab executione possit ... appellari ... Et in statuto ... et in casibus ... et super locationibus et conductionibus in quibus liceat appellari ...]
[... Et in statuto de casibus venditionum et alienationum ... Et in statuto de ... Et in casibus que ... in iudicio principalis petita excedat summam xxv. libr[arum]. ¶ Statutum insuper quod ubicumque requiritur excussio ... ad ...]
[... rei ... principalis ... illi quos tangit ... successionis ... Et si ... hereditatem ... fiat iudicium. Si non ... ad deliberandum ...]
[... sufficiat ... requiratur ... xx. dies ad deliberandum et notificandum. Quibus elapsis ... compententibus ... si nolle esse heredes tunc statim fiat proclama generale ... solite ...]
[... si ... vult esse heres et ... respondere ...]
[... si ... proclama ... et petierit ... ad deliberandum ... terminus assignet ...]
[... quo elapso ... nemine comparente ... possit ... alia solempnitate. Et ... bona talis defuncti ... tunc debeat dari ... bona ... et non ... fiat iudicium ... bona non ... alia solempnitate.]

ad solvendum quod preceptum habeat per sententiam diffinitivam. Si vero actor iurare recusa-
verit reo deferente debeat reus sententia diffinitiva absolvi. Et predicta per dictos iudices
fiant et expediantur summarie simpliciter et de plano et sine libelli oblatione et sine strepi-
tu et figura iudicii omni iuris ordine et solempnitate obmissis. pena dictis iudicibus .c.
librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et negligente et qualibet vice in qua pena per eorum sindica-
tores ad petitionem cuiuslibet petentis debeat condempnari. et in omnibus dictis casibus et cuilibet comprehen-
sis ...

ul. alii offitiales
De fideiussoribus dandis ex causa suspitionis.

Potestas et capitaneus et quilibet eorum et quilibet eorum iudices
teneatur recipere ydoneam cautionem ab illa persona seu illis personis de qua vel quibus
aliquis haberet suspitionem quod nollet vel nollet respondere de iure et stare in iuditio
si ab eisdem vellet aliquis vel vellet aliqui de aliquibus consequi rationem seu propter accepta super-
predictis petitione vel non. Si talis persona vel persone aliquid peteret vel peterent coram eis vel aliquo
ipsorum si persona suspecta bona inmobilia non possideret equivalentia quantitati vel rei petite
coram iudice coram quo erit causa seu controversia sufficienter et ydonee cavere nollet vel nollent
eum vel eos iudex non audiat nec non talibus non caventibus iuris beneficium debeat dene-
gari. hoc autem intelligatur statutum et locum habeat tam in forensibus quam in civibus perusinis et
hominibus totius comitatus et districtus perusii. ¶ Et si talis suspectus cederet iura sua
nec cessionarius nec alius qui ageret ex persona alterius audiatur per potestatem vel capitaneum vel
aliquem offitialem comunis perusii nec ius consequi possit ex tali iure cesso nisi prestet ydo-
neam cautionem si petita fuerit quod ille iuris cessor et ille ex cuius persona agitur de quo suspi-
tio habetur stabit et sistet in iuditio in civitate perusina et respondebit si aliquid peteretur eidem
cedenti ab illo contra quem ageretur et iudicatum solvet. Et predicta non habeant locum in causis
executionis de instrumentis confessionatis vel aliis scripturis habentibus vim confessionum per formam
alicuius statuti. ¶ Volumus et si aliquis civis vel comitatensis perusii vel quicumque alius fa-
miliariter habitans in civitate vel comitatu perusii comparuerit coram domino potestate vel capitaneo | ul. alio offitiale
vel aliquo ex eorum iudicibus dicens se habere debitorem aliquem forensem qui sibi suspectus
sit de fuga vel recessu seu absentatione a civitate et comitatu perusii et ostenderit et summarie
probaverit de debito quod non liquido per scripturam publicam vel aliam que habeat vim confessionis
in iuditio secundum formam statuti comunis perusii vel alio modo cum talis suspectus non possideat
bona inmobilia in civitate vel comitatu perusii que equivaleat quantitati vel rei quam debet | vel alius offitialis
de tractato cum alio suo debito quod dominus potestas vel dominus capitaneus vel aliquis iudex alterius
eorum super hoc aditus teneatur et debeat recepto iuramento de tali suspitione ad petitionem | in statuto capitis fuit et ... fuit talem debitorem suspectum
talis creditoris quem debitorem captum non possit relaxari nisi satisfecerit tali creditori
de debito seu prius de debito non liquido legiptima liquidatione vel nisi prius satisfecerit
de iuditio sisti et iudicatum solvendo fideiussore dando qui sit civis perusinus in civitate
habitans et sit solvendo. Quod ordinamenta contra non solventes datas et collectas ven-
dicent sibi locum contra illos quibus iura cedentur non solventes.

Volumus statuentes quod omnes illi tam cives et allibrati in civitate quam comitatenses et
allibrati in comitatu qui non solverint datas et collectas et prestantias iam impositas
ordinatas terminis. Et qui non solverint in terminis ordinandis habeantur
pro forensibus et non audiantur per aliquem iudicem et offitialem comunis perusii in causis civilibus tantum.
Et predicta extendantur et vendicent sibi locum contra omnes et singulos quibus predicta non solventes

Suspectus de fuga
xxv.

[... non petens cautionem ... capitulo ... debitor ... tres dies ... petens ... coram ... iudice ... si petitores non ... medietas sit ... medietas sit ... fideiussor sit penes ...]

[... forensis suspectus ... idem ... capitulo ...]

xxvi.

35 (6) 6

vel aliquis eorum iura et actiones cessissent vel deinceps cederet. ¶ Et quod dominus potestas
et capitaneus et eorum iudices et quicumque alius iudex vel offitialis communis Perusii tales cessi-
onarios receptores dictorum iurium seu obligationes iure bonorum vel nominum debitorum quo ad
petenda vel pro executione predictorum iurium et etiam eis cedentes non audiat nec audire nec intel-
ligere debeant donec soluta quantitate solvenda pro predictis datiis collectis et prestantiis cum
penis incursis. Et si secus fecerit non valeat nec teneat ullo modo secus factum. Et
nichilominus iudex et offitialis contrafaciens in .C. libris denariorum pro quolibet sindicari ex offitio
sindici ad petitionem cuiuscumque debeat condempnari non obstante aliquo statuto vel aliquo
generali vel speciali in contrarium loquente. De cedente iura alicui de re aliqua post

.xxvij. Si quis litem questionem seu controversiam habuerit litem mota de ipsa re. Rubrica.
seu aliquo cuicumque status vel conditionis extiterit de aliqua re et aliqua pendente
in lite questione seu controversia mota de dicta re dictam rem vendiderit vel donaverit
vel alienaverit vel ex ea ius vel actionem dederit et cessit vel fructus vendiderit
vel locaverit alicui puniatur in .C. libris denariorum. ~~Et recipiens si erit plano eandem~~
~~penam incurrat. Et si de magnatibus fuerit recipiens quadrupla pena puniatur~~
~~per potestatem vel capitaneum ad petitionem cuiuscumque petentis.~~ Dummodo possit locare ad labo-
ritium vero laboratori. ¶ Et ad tollendam dubitationem quando lis mota intelligatur
volumus quod qualitercumque citatus fuerit aliquis occasione rei per eum possesse intelligatur
lix seu questio mota. Et si postmodum ipsam rem vendiderit vel donaverit vel alie-
naverit vel ex ea ius vel actionem dederit et cessit alicui vel possessionem in alium
transtulerit vel fructus vendiderit vel locaverit in nomine predicto teneatur in omnibus et ad omnia ac si
eam possideret. Et proinde procedat iuditium petitio sive libellus sive sententia narratio
sicut eum ac si vere possideret. ¶ Et si non possit probari de alienatione vel translatione
possessionis in alium et post oblata petitione vel libellum porrecto possessio ad alium
pervenerit proinde procedat iuditium sententia feratur et fiat executio ipsius sicut primum posse-
ssorem ac si a principio sicut eum et in re petita ipso possidente fuisset actum et sententia lata
et facta executio non obstante quod alius possideret. ¶ Et ad obviandum fraudibus
illorum qui transferunt possessionem in alium statuimus quod si aliquis volens rem aliquam
ab aliquo petere vel ypothecaria agere vel aliud reale iuditium inceptare petierit
coram iudice adversarium citari et interrogari si possideat rem vel non etiam nulla petitione
vel sententia narratione oblata iudex teneatur talem cogere confiteri vel negare et si confitebitur
se possidere iudex teneatur eidem precipere quod non alienet rem vel possessionem transferat
in alium vel aliquid de ea prohibitione faciat. Et proinde sicut talem confitentem et si non pos-
sideret tempore confessionis procedat iuditium ac si vere possideret tempore litis contestate
et etiam tempore sententie non obstante aliquo alio capitulo vel aliquo alio quod possit ingenium
allegari. ¶ Huiusmodi additio decernimus quod si aliquis ostenderit publicum instrumentum in
quo contineatur de confessione facienda vel guarentigia et pactum reservationis dominii
vel possessionis vel quod possit sua auctoritate ingredi intrare vel apprehendere tenutam et
possessionem alicuius rei sua propria auctoritate vel reservaverit sibi manus iniectionem

Item statuimus et ordinamus quod quicumque est debitor communis Perusii pro datiis
vel collectis vel impositis et extraheretur de sacculo communis Perusii
ad aliquod offitium vel aliter ad aliquod offitium communis Perusii de-
putaretur quod nisi solvat ante principium sui offitii to-
tum id quod solvere debet dictum offitium exercere vel habere non
possit sed debeat de dicto offitio cassari et alius de-
putari per dominos priores artium Civitatis Perusii.
Et si talis esset extractus ad offitium priorum seu pri-
oratus quod socii eius ipsum admictere ad dictum offitium
non debeant nisi facta solutione predicta sub pena
quingentarum librarum denariorum pro quolibet ipsorum si negligentes
fuerint in predictis vel aliquo predictorum. Et quod cancellarii
et abreviatores communis Perusii et quilibet eorum sub pena
C librarum denariorum pro quolibet et qualibet vice qua negligentes
fuerint in denumptiando et notificando prefatis dominis
prioribus quando aliquis debitor communis Perusii esset ex-
tractus ad aliquod offitium ut dictum est puniatur
et condempnetur. Et ne dicti cancellarii et abreviatores
possint pretendere ignorantiam volumus quod camerarii
monete et massarii vel alii offitiales communis Perusii teneantur
et debeant ad petitionem cuiuslibet ipsorum [illegible] nomina om-
nium debentium solvere communi Perusii occasione predicta et summas ea-
[illegible] ita quod apud se predicti cancellarii
et abreviatores semper teneant et dictos camerarios
et massarios et alios offitiales [illegible] in [illegible]
dictorum debitorum sub pena predicta. Et quod [illegible]
[illegible] de debitoribus communis Perusii locum habeat etiam
in filiis ipsorum qui essent in eadem domo cum [illegible]
ipsorum ad unum panem et unum vinum [illegible]
si pater esset debitor occasione predicta similiter filius
ad dicta offitia admicti non possit donec sit debito
satisfactum.

h

de et sup re sua vel qua possideret contra appositionis dicti pacti ex aliqua causa interve- vel alius offitialis
nientes expressa et contractu apposita quod potestas vel capitaneus et eorum et cuilibet eorum
offitiales viso tali instrumento teneatur et debeat talem Ius habentem ex dicto instrumento ponere
immictere atque inducere ac et deffendere per suos familiares et nuptios in tenuta et posse-
ssionem ipsarum rerum Et et sua auctoritate possit ingredi apprehendere et detinere non obsta-
te quod tales res dicerentur postea alienate vel ad alium translate vel per alium dicerentur
possideri nisi opponeretur et ostenderet de Iure vel possessione quesitis ante pactum
predictum. Et si potestas vel capitaneus vel eorum vel alius offitialis vel aliquis eorum offitiales fuerit in
predictis negligentes .V. librarum denariorum pena mulctetur. Vendentes vel alienantes
res aliquas in ypotecha et obligatione ipsarum rerum venditarum vel alienatarum pro pretio
et exactione pretii vel alterius rei que deberetur loco pretii ipsarum rerum alienatarum omnibus
creditoribus emptoris vel alienatoris recipientium vel possidentium tales res alienatas
preferantur. Et si expresse non fuerit ipse res vendite obligate et ypotechate ab
emptore venditori vigore presentis statuti tacite intelligantur obligate et ypotechate
pro ipso pretio non soluto de quo venditor fidem habuit ab emptore. Et si venditor
petierit se remicti per Iudicem in tenuta et possessionem rei vendite eo quod non fuit ei
de pretio satisfactum in totum statim per Iudicem coram quo fuit petitum remictatur et ponatur
ac et defendatur in possessione rei vendite non obstante quod ab alio detineatur vel possid-
eatur secundum probatione dicte permissione pretii Et de ipsa re possit fructus percipere in totum
si de toto pretio non fuit satisfactum vel pro parte pro qua non fuit satisfactum et sibi
lucri facere nec in pretium imputari vel computari quousque fuit ei ab emptore
de toto pretio integre et plene satisfactum De ordinaria cognitione. Rubrica

.xxviii. Statutum de ordinaria cognitione.

Quoniam litigantium iurgia et cavillationes sepissime tendunt ad immortalitatem et
perpetuitatem litium Et in summa cum diligentia attendatur concordia ex mundi ter-
minos exularet et discordia inter subditos nutriretur et ut in fundamentalibus iuditiorum de
cetero non erretur id circo duximus statuendum. Quod in omnibus causis Civilibus Actor adheat
Iudicem sue porte et non alium de quacumque porta seu loco esset conventus Exceptis casibus
in quibus esset aliter dispositum per formam statuti communis pusii. Et ille dicatur Iudex proprie
porte in qua actor reperitur allibratus et accatastatus in armario communis pusii ipse vel pater eius
et si allibratus et accatastatus non esset tunc Iudex porte in qua familiariter habitat dicatur et
sit Iudex competens ipsi actoris. Et si dictus agens esset forensis non allibratus non habitans
familiariter in Civitate pusii tunc et eo casu adheat Iudicem competentem ipsi reo convento Et
si tam Reus quam Actor essent forenses nec allibrati non habitantes in Civitate pusii tunc
in electione ipsius agentis sit quem Iudicem adhire velit ex Iudicibus ad civiles causas
positis communis pusii deputatis. Item dicimus et ordinamus presenti capitulo perpetuo valituro quod
si aliquis obtulerit libellum contra aliquam personam in causa Civili coram potestate et capitaneo
vel coram eorum et alterius eorum Iudicibus vel quocumque alio Iudice seu offitiali communis pusii expte
dicti Iudicis adversarium citari faciat per baiulum communis pusii personaliter vel ad domum sue
solite habitationis de qua citatione credatur relationi baiuli et citetur ut compareat coram illo de fide adhibenda
Iudice coram quo libellus fuit oblatus ad recipiendum terminum de accipiendo copiam libelli et
opponendum contra exceptiones declinatorias dilatorias et perhemptorias Et si non comparuit dictus
citatus conventus in dicto termino dictus Iudex assignare debeat dicto Reo citato in eius absentia

(7)

nulla possit modo aliquo fieri executio vel
exactio sub pena et prout et sicut superius
denotatur. Et quoniam comunantia aque lacus
et piscium et aliorum exercitiorum exercitia et co-
mertia ad huiusmodi metas non esse quolibet
astringenda in executionibus faciendis. Sta-
tuimus quod liceat emptoribus et sotiis presentibus
et futuris dicte comunantie aque lacus et ga-
belle piscium quaslibet executiones et exacti-
ones facere et fieri facere contra quoscumque qui
tenentur in aliquo seu quolibet in posterum
tenebuntur quocumque iure modo vel causa seu forma
emptoribus seu sotiis dicte comunantie seu ga-
belle non obstante prefixione dictorum terminorum
ut supra promictitur statutorum in aliis com-
unantiis et gabellis. Declarantes et sta-
tuentes talem exactionem seu executionem
fieri posse et debere contra dicte comunantie
seu gabelle si et in quantum emptores dicte comu-
nantie aquelacus persolverint integraliter comuni
comuni Perusii temporibus et prout tenentur et in posterum
tenebuntur secundum formam contractus et cedule ce-
lebrate hactenus et qui celebrabitur in futurum
in venditionibus pagendis et aliter vel alio mo-
do non. Et si secus fieret non valeat ipso
iure. Et nichilominus quilibet contrafaciens et
vice qualibet incidat in penam predictam et ut
supra promictitur auferendam a dispensariis
quibuscumque. Volentes et decernentes
quod in omnibus et singulis cedulis quarumcumque
gabellarum et comunantiarum ... effectus
presentis capituli ad cautelam debeat annotari et
nichilominus non annotato et apposito haberi
debeat et censeri ita quod per omnia habeatur
ac si esset appositus et declaratus. Et sic
in omnibus et singulis et quo ad omnia et singula
possit et debeat efficaciter observari ali-
quo non obstante.

Et nulli officiali comunis Perusii post finem
sui officii liceat exactionem facere
de debitis comunis Perusii contra quos exigendi
facultas nullatenus concedi quoniam
nisi per unum mensem. 279

279 Ut quecumque temporibus debitis exequantur
presenti capitulo duximus statuendum
quod conservatoribus monete, massariis, officialibus
habundantie, officialibus campionis seu catasti
non fieret in futurum aut officialibus comunis
Perusii vel aliorum eorum nulla ratione vel modo sit

licitum vel permissum quocumque iure causa
seu forma quovis aut qualitercumque per se
vel alium seu alios directe vel indirecte post
finem eorum officii exigere seu exigi fa-
cere ab aliquo comuni universitate vel sin-
gulari persona aliquam quantitatem florenorum
pecunie et granorum bladi vel alterius rei vel
aliquid aliud quod vel quod deberet comuni
Perusii quacumque iure causa seu forma. Sed
talem exactionem facere possint dumtaxat
infra tempus officii eorum. Et post finem
per unum mensem tantum et non ultra. Et
si contrafecerit aliquis quod ipso facto et vice
qualibet incidat in penam .v. librarum denariorum
Perusii de facto per maiorem sindicum aufe-
rendam. Et nichilominus solutio aliquid
contra seu preter dictam formam liberationem
aliquam nullatenus consequatur contra
talis solutionis in aliquo quominus
per successores fieri possit contra eum
executio per omnia ac si talis solutio
non esset facta. Et ut pretextu prorroga-
tionis vel concessionis alicuius termini sta-
tuendi post finem officii ad exigen-
dum quod in preteritum fuit sepe numero
consuevit in futurum nichil valeat
procederi vel fieri decernimus statuen-
tes quod per dominos priores et camerarios
vel alios quoscumque magistratus civita-
tis Perusii quocumque arbitrio fungentes
nec per aliquem eorum possit vel debeat
quocumque modo iure vel causa seu forma
directe vel indirecte quomodocumque aut qua-
litercumque statui concedi vel prorrogari
durante officio vel post depositum
officium alicuius predictorum aliquis terminus
ad exigendum vel exigi faciendum
aliquid ab aliquo debitore comunis contra
seu preter dictam formam sub dicta pena
a quolibet contrafaciente et vice qualibet
per maiorem sindicum auferenda.
Et nichilominus quod fieret contra vel secus
dictam formam non teneat ipso iure.

Quod camerarii conservatores mo-
nete et alii officiales teneantur tenere
remanere religiosi ... libros in cancel-
laria 280

280 Statuimus quod conservatores monete
et massarii et officiales habun-
dantie et alii quicumque officiales comunis

sine deliberatione dominorum priorum et camerariorum artium Civitatis perusii quarum due partes fuerint optente saltem partito deliberando ad spendendum ad minus pro duas partes et insuper acquireret seu acquiri facerent aliquam quantitatem aliquo dictorum modorum vel alio ad costum sine deliberatione predicta Quod tale seu cambium costum seu provisionem de eorum proprio solvere teneantur et intelligantur et non de pecunia vel avere comunis perusii quoquo modo cum deliberatione predicta possint solvere cambium provisionem costum seu fenus prout fuerit oppotunum quotiens comunis utilitas seu necessitas eundem ad ex postea quantitatem etiam acquisitam

Quod nullus emptor gabellarum possit exigere post finitum tempus emptionis etc.

.278. Nullus emptor vel sotius alicuius comunantie vel gabelle comunis perusii possit vel debeat ullo modo petere accipere vel exigere aliquam quantitatem florenorum pecunie vel alterius rei quam diceret sibi deberi quocumque aut qualitercumque ab aliquo vel aliqua persona collegio corpore vel universitate occasione gabelle vel comunantie cuius esset vel fuisset emptor seu sotius nisi dumtaxat durante tempore quo est emptor ipsius comunantie seu gabelle et per unum annum inmediate sequentem post finitum tempus emptionis ipsius comunantie vel gabelle in totum prout eum comuni placuerint temporibus debitis ut tenetur ‖ Et siquis emptor vel sotius alicuius comunantie vel gabelle per se vel alium executionem aliquam peteret seu faceret vel fieri faceret ultra dictum terminum et contra seu preter dictam formam quod ipso facto et vice qualibet incidat in penam C. librarum denariorum perusinorum pro qualibet vice qualibet de facto auferendam per quemlibet officialem comunis perusii ad instantiam cuiuscumque petentis ‖ Et simili pena puniatur et puniri debeat officialis quilibet executionem faciens vel fieri faciens modo aliquo seu forma directe vel indirecte vel quovis colore quesito contra aliquem seu aliquos contra seu preter dictam formam et ultra penam supradictam vel aliquid ipsorum Quam quidem penam de facto et vice qualibet de salario officialis contrafacientis debeat auferri et retineri eius tempore sindicatus et ad instantiam cuiuscumque ‖ Et nichilominus quod secus fieret non teneat ipso iure ‖ Decernentes etiam quod talis emptor seu sotius post lapsum dicti temporis pro aliquem officialem comunis perusii in petitione exactione seu executione aliqua directe vel indirecte contra tales comunantie seu gabelle nullatenus audiatur seu audiri debeat modo aliquo seu forma quocumque aut qualitercumque sed sit et esse intelligatur ex nunc dictis officialibus dicti comunis presentibus et futuris adempta quo ad predicta omnis iurisdictio cognitio auctoritas potestas quelibet per dictum tempus ‖ Et decreto in quibuscumque venditionibus faciendis de aliquibus comunantiis seu gabellis nullum tempus vel aliquis alius terminus ultra dictum statutum tempus unius anni concedi possit ‖ Et si contra diceretur vel modo aliquo apponeretur vel appositum hactenus appareret quod eo ipso ex nunc sit et esse intelligatur sublatum et remotum et nullius efficatie vel momenti ‖ Et ut omnis cesset fraus decernimus quod nullus officialis quovis fungatur officio possit audeat vel presumat familia concedere vel aliqua exactionem seu executionem facere vel fieri facere per se vel alium directe vel per obliquum super premissis vel aliquo eorum vel occasione eorum seu contra dispositionem abeisdem aut eorum aliquo ad instantiam talium emptorum seu sotiorum vel alterius cuiuscumque nisi primitus viderit infra tempus emptionis si tempus unius anni post finem cuiuscumque comunantie seu gabelle vendite est elapsum ‖ Et siquam executionem fecerit dicta fide non habita prius quod vice qualibet incidat in penam predictam ut supra promictitur auferendam ad instantiam cuiuscumque ‖ Predicta tamen que de executionibus et exactionibus dicta sunt post lapsum terminum emptionum gabellarum seu comunantiarum prout superius continetur vendicent sibi locum in illis et contra ad illos extendi et extendi intelligantur qui solvissent pretium ad quod comuni quolibet tenebuntur occasione emptionis talium gabellarum seu comunantiarum ita quod si dum non solverit post lapsum terminum emptionis et terminum superius statutum exactionem seu executionem aliqua non possint nec debeant facere seu fieri facere quoquo modo nisi primitus integre vel pretium persolverit in exigentiam contentum et cedularum dum tamen quod ultra prefixum terminum unius anni post finem emptionis huiusmodi in omnibus comunantiis

34 (8) Recto

altro che quillo che dicto enggiano e pena per ciaschuna fiada de lb. x de den. le quale poligge
vagliano cinque dì al tenere e agli altre fiume o fossate octo dì, e quisto abbia
luoco elle sopradicte cose /

Ancho che le dicte poligge e i dicti mugnare deggano tenere de ciaschuna la mita, e degga
enfilgare, e asignare ai conparatore predicti e a loro messe de mese en mese, o vero en dove
xvij mese. Et che ciaschuna mita de le dicte poligge sia la mprota el nome e la quantita come
dicto e de sopra sola dicta pena de x lb. de den. per ciaschuno o ciaschuna fiada che fosse
contrafacto. Et che le dicte pene ciaschuno offitiale del comuno de Postoia ne possa e degga
e sia tenuto fare expressa executione sola pena de C lb. de den.

Ancho che nullo mugnaio ne tractore possa ne degga maciniare ad alchuna persona dei predicti
ne arecare farina a la cita borghe e soborghe de Postoia senga la dicta poligga a la pena de lb.
x de den. per ciaschuna fiada che contrafecesse. Et sia lecito a ciaschuno mugnaio macen-
xviij. nare grano o altro biado ai contadine del contado de Postoia en quiglie modi che
dechiarate sono ello capitolo dei presente ordine el quale parla de la dicta materia cessando
via omne fraude che socto el dicto colore se potesse commettere. Et chi en cio commettesse
fraude alchuna paga lb. x de den. per ciaschuna fiada /

Ancho che qualunche dei predicti macenasse piu grano o biado che quillo per lo quale avesse
tolta la poligga che da quillo piu o tanto grano e biado che fosse trovato enggia
en pena de cento solde de den. Salvo che si fosse piu uno quanto de grano per corba me-
xx surando a rasoia tracta. Et quisto non s'entenda en coloro che possono macenare
senga poligga. Et che i dicti conparatore ne altre persone non possano mesurare grano
del comuno el quale se portasse a macenare se non solamente al molino sola pena
de lb. x de den. per ciaschuno che contrafecesse e per ciaschuna fiada che mesurassero
o facessero mesurare el dicto grano en altro luoco che al molino e ciaschuna persona ne
possa essere acusatore, e aggia la quarta parte del bando /

Ancho che nullo de quiglie che deggono e sono tenute a paghare la dicta gab. de ciaschuna
o vero presuma torre e fraude de la gabella farina o vero pane con la pstanga o vero
xxi qualunche altro modo da la ma persona senga licentia de' se conparatore. Et chi contrafecesse
enggia en pena de x lb. de den. per ciaschuna mina e ciaschuna volta. Et simile
pena enggia chi prestasse vendesse o altramente desse o tribuisse. De la qual pena
la terga parte sia del comuno l'altra terga parte sia dei conparatore e l'altra terga parte de le
acusatore. Et non s'entenda essere fraudata la gabella si restituisse la farina o
vero el pane en xv dì dal dì receuuta la pstanga &c.

Ancho che ciaschuno podesta castellano vicario sopstante o vero altro offitiale dal-
chuno castello o fortegga del contado de Postoia el quale stesse ello dicto contado, e
tenesse fante o fameglia paghe e pagare degga per la gabella predicta ai dicti conpa-
xxij ratore per ciaschuna boccha de se e de tucta la sua fameglia per ciaschuno mese
solde sei. Et quisto non s'entenda ne i citadine ne contadine de la cita o contado
de Postoia. /

Ancho che ciaschuno forestiere o qualunche altra persona dei sopradicti che deggono pagare
de qualunche conditione stato o degnita sia albergato o non albergato avessina
ella dicta cita de Postoia sieno tenute e deggano pagare ouerramente adempire
xxiij dentro mese entre mese per lo modo dicto de sopra sola pena del quarto de essa gabella
e solde ij per lb. de quillo che devesse pagare per executione de essa gab. la quale
degha ee de dicte conparatore /

Ancho che qualunche forestiere recasse o facesse venire farina de fuore del contado
de Postoia ella dicta cita o ello contado paga per ciaschuna mina solde undece
xxiiij e den. iij. Et chi contrafecesse paga de pena lb. x de den. de la quale la mita ne
sia del comuno de Postoia e l'altra dei conparatore de la dicta gab.

Ancho che tucte e ciaschuno mugnaro forestiere e Pistoiese e del destrecto e
contado de Postoia ei quaglie facessero o exercitassero o facessero fare arte
xxv. sieno tenute e deggano continuamente tenere al molina ai quaglie stessero o
macenassero le'nfrascripte mesure, e ciaschuna d'esse juste a la mesura justa

3

del comuno de posta cio e / omina . mega omina . quato meggo quato . sola pen
de ltr . x . p ciascthuna fiada che alchuno de loro fosse trouato sença le dcte mesure
o alchuna deste / e ciascthuno offitiale del comuno de posta possa / e sia tenuto
e degha cerchare e fare cerchare gr eidcte chugnare che no auessero le dcte
mesure e tucto come dco / e de sop e punire dcto sença niuno pcesso ordinario
chiuno tenesse le dcte mesure / e ciascthuna deste / o fraude p verino modo
cometesse ltr . x . de den . de la qual pena la mita nesia del comuno de postia el quarto
dei ghabelliere / el quato de gli offitiaglie che ne facesse executione . Et che mess
lo podesta / Capitan e maiure Scienteccho e giudece de giustitia e ciascthe duno
de loro / et ciascthuno altro offitiale del dco comuno alapena de ltr . v . de den
del suo salario sia tenuto e degga a distantia de ssi coparatore o loro fam
eiglie madare tante fiade quate fossero rechieste entorno ale pdcte
cose o alchuna deste / la qual pena al pdo del suo scientecato lo se degga
tore sença niuno pcesso ordinario alapena aidcte scientecatore de ltr . c . den
p ciascthuno de loro se negligenti fossero acio / la qual pena lo se degga tore
e aplicare al modo dicto ala ltre de sopra /

Ancho che mess lo podesta Capitan maiure scienteco e Judece de Justitia
barigello o qualuche altro offitiale del comuno de postia sia tenuto e degha
a come rechiesta e petitione dei dcte coparatore / o alchuno de loro / o de
loro factore fameglie gharsone / o comessarie sumariamete sença
niuno pcesso . ouero sententia / e fare defacto / e far fare la executione de
la dca gabella pstamete / e expssamete sença verina contradictione . Et
a loro dare notarie e fameglia tante fiade quate vorrono e qualuche
quantita lo piacera p la cita e p lo contado p fare la executione gr ei no pagaste
la dca gab . Et gr omne p che fraude cometesse / o alcuna cosa facesse contra
gli ordene pnte e gr la compra dei dcte Coparatore / ala pen . de . v . ltr de den
del loro salario e p ciascthuno de loro e ciascthuna fiada che encio fossero
negligente en fare la dca executione la quale pena lo se degga togliere p
gli loro scientecatore al pdo del loro scientecato a petitione dei dcte coparatore
o alchuno de loro la quale executione sieno tenute e deggano fare
realmete e psonalmete a petitione dei dcte coparatore / o loro fameglie
gharçone / o loro comessarie Et chi fesse preso a distantia dei dcte copa
ratore o alcuno de loro no possa ne degga essere racomadato ello pa
lagio ne ella pregione p niuno denetio de comuno / o de spetiale p / ne p
verina altra cosa / no obstante alcuna cosa ke contrario parlasse / e de la dca
Executione se sentisse torzegiato o egranato aggia recurso denate aidcte
tre offitiaglie / o directore che sono deputate sop le gabelle . Et eidcte
tre offitiaglie sieno tenute e deggano fare pienamete a coloro che volesso
gr eidcte coparatore alcuna cosa a domadare Et cosi deggano a come re
chiesta dei dcte coparatore fare sumaria ragione en tucte le cose che volesso
a domadare a qualuche p p ragione de la dca gabella cu quillo decimo che
se cotiene nella lectione dei dcte tre offitiali Et ancho p quillo mo che se co
tiene negli ordene de la dca gab . Et ancho simelmete executione fare sieno
tenute e deggano ciascthuno podesta Castelano vicario sopstante scienteco
o vero massare dei castieglie del cotado de postia / e quillo mo e forma che sono
tenute ei sop dcte offitiaglie de la cita e cu quilla pena . Ei quaglie offitiaglie
aidcte Coparatore o a loro comessarie sieno tenute sola dca pena oltra la dca
Executione a loro dare aiuto e fauore gr omne p che alcuna cosa aidicte
coparatore auesse fare sença niuno pcesso ordenario . /

Ancho che i dcte Coparatore de la dca gab . possano e a loro sia lecito p loro e p quiglie
garsone guardiane / o cercatore che vorono madare togliere tenere e arestare
le some che trouassero secondo la forma del pnte ordene e capitoglie / e possano
eidcte coparatore / e a loro sia lecito eleggere vno offitiale e fameglia che
piacera aidcte coparatore ei quaglie offitiaglie electe p gli dcte coparatore
aggiano pieno e gnale arbitrio como gli altre offitiaglie electe p lo stte
teco del dco comuno e p lo comuno de postia . Et possa el dco offitiale fare
Executione co la sua fameglia de la dca gab . come sono tenute / o deghano
fare agli altre offitiaglie del dco comuno come se cotiene ello capto de sop .
Ei quale offitiale circa la executione de la dca gabella / e dependente da essa
aggia piena podesta auctorita e arbitrio cosi e p quillo mo che aggiono gli altre

cū solemnitatibus opportunis [illegible]
q̄ si quo tpr̄e contingat [illegible] dasseū
de Nursia ad offitiū [illegible] comitat'
Pisī q̄ eius [illegible] teneat uacationē aliq'
nō obstan[illegible] etiā decernimus q̄
nullus ad [illegible]
eligi [illegible]
ul' salt[illegible] decā
ante eius aduentū ī adueniente casu
aliquo necessitatis talis dignitas remit
tatur ī spetie aliam eligendo p deliberatōnē
consilij oportunum. Statuentes etiā q̄ nō
obstante q̄ aliquis eorūdē offitialibus ut
sup̄ pmictitur eligendis fuisset offitialis
ī Ciuitate ul' comitatu Pisī tpr̄e regiminis
positorum Ecclie q̄ eligi possit ī potestatē
Capit[illegible] maiorē sindicū et conseruatorē
comitatus Pisī seu capitaneū custodie
Ciuitatis Pisī tali repugnātia nō obstante
et ad quodlibet aliud offitiū ciuitatis et
comitatus Pisī licite et ipune

De electione potestatis Ciuitatis Pisī et eius electionis forma.

Adhuc ut sub forma debita electio potestatis Ciuitatis Pisī pcedat imposterū, Statuimus q̄ offitiū dn̄i potestatis dc̄e Ciuitatis sit et ee debeat ordinatū et ipm̄ ex nūc sub hac forma ordinamus. Et q̄ ī omnibus et singlis et quo ad omnia et singula pcedat observetur et pcedere et observari possit et debeat iuxta et sc̄dm formā et exigentiā ipsius notule electionis eiusdem. Aliquo q̄ loqueretur ī contrariū nō obstante. Cuius quidē notule tenor talis ē et sub hac forma electio dirigi debeat oportune vz

Strenuo militi cui se nr̄e litere fuerint pntate. Priores antianorū Cōsiliū et cōe Ciuitatis Pisī salutem et copiam notitiorum. Ad nominationem potestatis cōis nr̄i electionē nouissime procedentes fideq3

[illegible] defincrunt [illegible]
p quā ad ipm̄ offitiū uigore nr̄e commissionis
dictū sc̄e [illegible] assumptus pro tpr̄e sex mensium
pr̄ie futurorum Initiandorum feliciter ī kl'is x
proxime futuri et finiendorum de inde ad sex
menses ex tunc subsequentes electionem
ipsam ur̄e magnificentie p quā salutē
nobis speramus afferri et ī posterū pdesse
potius q̄ pesse cū pactis modis et condi
tionibus ī fr̄ seriosissime denotatis p ipsos
nr̄os electionarios et sindicū In xp̄i
nomine duximus porrigendā. Sc̄dm quam
teneamini et debetis adimplere et observare
omnia et singla et prout inferius denotatur
Vz quia debetis ee sacrosc̄e Romane ecclie
deuotus de ipsius q̄ pte dc̄a guelfa celato
guelfus et amator cōis et ppli pisani
affectione ptis gebelline et alia qualibet
penit' pulsis. Q̄ si secus fama publica
terre ul' puincie ur̄e ul' aliunde nos aliter
contigerit inuenire electionē ipam ex nūc
decernimus nō ualere et offitiū pdc̄m
ineffica[x] censentes ad eius regim̄ accedere
ex nūc prout ex tūc intelligatur nobis et
sit penitus interdictum. Ad nichilq3 pūio
salario ul' expēs nolumus obligari recep
tione et aduentū ur̄m contra dc̄am forma
expressius prestantes. Et ut ex his quelibz
cesset suspitio decernimus ī forām aqile
uestre nos signum ul' insignia p nos ul'
alium nō deferre. Debetis etiā ducē
nobiscū et tenere continue ī regimine memo
rato Iudices expertos sufficiētes et idoneos
sex unus ad malitia reliqui ad ciuilia
deputetur. Quorum duo esse debeant legū
doctores et ī Instā coram doctoratus publica
deferre et de ipsorum publico doctoratus in
Instō fidem facere Cancellario cōis nr̄i ī.
octo dies principij ur̄i regiminis. pena certū
florenorum aurj. si fidem facere ipsorum neglexeritis
ī fra tminū supdc̄m. Notarios uero ex
pertos et pbos duos notarios probos notos
et legales sex Domicellos octo. Berruarios
quadraginta armis aptos. et eodē pano

idoneos [illegible] quorum ut nostrorum civium familiari
tas sucidetur esse debeat barbitonsor offitia[lis] in
ales et familiares prefatos tenendos [illegible] sa[illegible]
lario superius et expensis ¶ Significantes [illegible]
ad cautelam quod nullus potest ex nostrorum statut[orum]
et ordinamentorum formam esse potestas vel ali[us]
offitialis nostri communis qui civis comitatensis vel
forensis sit alicuius civitatis vel terre confinibus
civitatis nostre proxime per quadraginta mili
aria existat. et quod offitiales et domicelli per
miliaria triginta ad minus nec de aliquo
loco vel terra alicui tiranno subiecta. nec con
sanguineus vel affinis alicuius nostri comunis [et]
limitatione confinium non obstante. nec etiam
de civitate vel loco unde tempore nostre electionis
esset capitaneus vel potestas civitatis nostre
¶ Nec insuper potest esse potestas vel alius offiti
alis civitatis prefate ad aliquod offitium
in eadem civitate eodem anno in quo erit ad no
strum offitium de illa terra vel loco de qua fuit
ipse potestas vel aliquis alius offitialis nostri
comunis ¶ Debetis insuper nunc vel ante nostrum
adventum esse miles et militari cingulo in
signitus in supradictis casibus contra dictam formam
nos venire ad regimen prefatum aut offitiales
et familiares ducere expressius inhibentes. Sed
ipsi offitiales et familiares esse debeant de
una parte de qua esse convenit et nos ipsum [et]
¶ Debetis etiam vacasse a dicto off[itio] offitio pote
starie et a quolibet alio offitio in dicta civi
tate prefate per continuos octo annos. vestri autem
iudices per integros duos annos quinque annos. [et]
socij notarij et domicelli per integros duos
annos tres. Berviarij vero et famuli per integros
duos annos ¶ Debetis etiam habere et tenere
continue in dicta civitate toto ante dicti offitij
tempore octo equos de quibus saltem sex sint
armigeri valoris triginta florenorum auri ad minus
pro quolibet eorundem. Reliqui vero ad minus
octo florenorum auri. pro quolibet eorum nullus
ultra centum libras denariorum et minus libr[is]
viginti nostre monete currentis pretio valeat
extimari. non tamen stabit ad emendam vel sala
rium comunis nostri nisi postquam in civitate nostra
fueritis cum equis prefatis. Et erunt dicti equi [et]

scrip[illegible] [illegible] prior[ibus] illibus comunis prefate
vel ali[illegible] [illegible] deputatim quantitatibus et
modis debitis supradictis bullati et bullatj fieri
per conservatores monete comunis nostri et secundum formam
ordinamentorum et statutorum nostrorum extimati et
de illis dumtaxat qui extimati fuerint et bullati
ut predicitur et non de alijs ullo emendam
habebitis a nostro comuni ¶ Cum quibus offitialibus
familiaribus et equis esse debetis in civitate
nostra ante initium dicti regiminis per quatuor dies
ante ¶ Pro salario quoque vestro et omnium
predictorum suscipietis a comuni nostro pro dicto tempore mille
nongentos florenos de auro in sex mensibus pro
rata solvendos. sicut contingit hec modo. videlicet
quod tertia pars dicti salarij dabitur nobis pri
mo mense regiminis antedicti. Alia tertia pars
dicti salarij in medio vestri offitij tempore. Reliqua
vero tertia pars non dabitur nob[is] donec fueritis
sindicati. ¶ Et solvetis gabella offitialibus
comunis nostri ad rationem duorum soldorum [illegible] pro
qualibet libra totius salarij antedicti ¶ Et
ultra predicta habere poteritis ab offitialibus [et]
abundantie comunis nostri quadraginta corbes
grani ad rationem trium florenorum pro quolibet
corbe. ad nostrum beneplacitum non obstante quod
granum maioris esset pretij quacumque modo ¶ Et
ultra dictum salarium habere debetis et habebitis
a comuni prefate et a dictis offitialibus abundantie
quinquaginta corbes spelte sine aliquo pretio
¶ Pro quo quidem salario debite facietis et exer
cebitis vos et offitiales vestri et tota familia
offitium regiminis antedicti. et omnes et singulas
ambaxiatas. itinera. offitia et negotia pro
civitate comitatu et districtu prefate dicto comuni
prefato tempore opportuna que erunt nobis per
nostrum consilium prefata ordinata et nobis iniuncta
et omnes et singulas exactiones omnium et
singulorum comuni nostro a quacumque debitori vel quomodolibet
debendorum que nobis commisse fuerit per vos
vestros quod offitiales et familiares integre et [et]
efficaciter facietis ¶ Custodie civitatis
nostre semper vigilantius actendetis ¶ Et proprie
tatis et alijs quibuscumque pro cartis cera lumine
et alijs rebus nichil a comuni prefate nostro universi
tate aliqua vel singulari persona nos vestri

[illegible] natores monet[ur] n[ost]ri co[mmun]is tene[antur] [illegible]
[illegible] post ininitiu[m] n[ost]ris delatu[m] [illegible] ex folie
p[er]solu[m] integra[m] p[ri]mo bimestri de pecu[n]ia n[ost]ri
co[mmun]is ¶ Habeatis et h[abe]re debeatis ex ciuitate
burgos et subburgos p[er]us[ini] plenissimu[m] arbitriu[m]
et potestate[m] et iurisdictione[m] om[n]imoda[m] et ple
nissima[m] et libera[m] facultate[m] sup[er] p[ro]secutione
rebelliu[m] quoru[m]cu[m]q[ue] exbanitor[um] et co[n]denator[um]
quoru[m]cu[m]q[ue] co[mmun]is p[er]us[ini] p[rese]ntiu[m] et futuror[um]. Et
co[n]tra ho[m]i[n]es facinorosos male co[n]dictio[n]is uite
et fame animaduersione[m] et punitione[m] de f[a]c[t]o exercedi
et fieri faciendi ad eius p[ro]tissimu[m] arbitriu[m]
ac uelle sine aliquo p[ro]cessu. Et simili modo pu
nire debeatis quecu[m]q[ue] malfia que co[m]mictere[n]tur
i[n]furiu[m] i[n] co[m]itatu p[re]d[ic]to ac etia[m] arma deferentes
co[n]tra forma[m] statutor[um] seu ordinamentor[um] qu[o]rcu[m]q[ue]
eor[um] de his omnibus et singulis i[n]ff[ra]s et quod
lib[et] eor[um] disponentiu[m]. Nec no[n] [illegible]entes ad aliq[uo]d
[illegible] uetitu[m] p[er] forma[m] statut[orum] [illegible]nor[um] ¶ Nec
n[on] receptantes exbanitos et co[n]denatos quoscu[m]q[ue]
¶ Et quia prauitas ho[m]i[n]um et [in]iquitas et ma[x]i[m]e
citatensiu[m] e[st] au[c]ta [illegible] nor[um] et pacifice
uiuer[e] cupie[n]tiu[m] ¶ [illegible] q[uod] no[n] possitis i[n] aliq[uo]
[illegible] i[m]ponere minore[m] pena[m] qua[m]q[ue] i[m]ponitur p[er]
forma[m] statutor[um] co[mmun]is n[ost]ri. Et ea[m] possit p[ro] libito
uolu[n]tatis augere i[n]specta qualitate delictor[um]
et p[er]son[arum] et ma[x]i[m]e co[n]tra ho[m]i[n]es leues et b[a]rattarios
u[e]l alios co[n]denatos teneatur de f[a]c[t]o punire et
quoscu[m]q[ue] co[m]itatenses portantes diuisas contra
forma[m] reformationu[m] d[ic]ti co[mmun]is sub pena .V. libr[arum]
d[enariorum] ¶ Et exbanitos et co[n]denatos co[mmun]is n[ost]ri qua
cu[m]q[ue] de causa i[n] p[er]sona capie[n]di et punie[n]di et
de eis iustitia[m] et executione[m] co[n]tra eos facie[n]di et
fieri faciendi s[ecundu]m exigentia[m] co[n]denationu[m] taliu[m]
realiter et p[er]sonaliter oportuna[m] ¶ Et co[n]denatos et
quoscu[m]q[ue] et co[n]dena[n]dos i[n] pecunia capie[n]di et capi
facie[n]di et captos i[n] una die naturalem duci et con
signari custodibus carceriu[m] co[mmun]is n[ost]ri. Et execu
tiones reales et p[er]sonales co[n]tra eos res et bona
modis o[mn]ibus facie[n]di de f[a]c[t]o sicut noueritis oportu
nu[m] ¶ Contra portantes et deferri facie[n]tes granu[m]
u[e]l aliud genus bladi seu farina[m] u[e]l aliquam
grasscia[m] co[n]tra deuetu[m] ex co[m]itatu p[er]us[ini] quo[m]o[do]cu[m]q[ue]
no[n] diligentissime p[ro]uide[n]di et rep[er]tos culpabi
les puniendi de f[a]c[t]o s[ecundu]m et p[er] qualitate[m] pensata
p[er]sonalit[er] aut realiter ad beneplacitu[m] ip[s]ius. Ita
t[ame]n q[uod] no[n] possit descendere u[e]l minuere co[n]denatio[nem]

aut punitionem co[n]tra tales a centu[m] libris i[n]fra
set ab inde sup[ra] usq[ue] ad pena[m] p[er]sonale[m] i[n]clusiue et
punire possit et debeat de f[a]c[t]o sicut nouerit opor
tunu[m] ¶ Circha custodia[m] quousq[ue] assidua[m] co[m]i
tatus p[er]us[ini] ac etia[m] repatione[m] castror[um] cassar[um]
locor[um] et fortilitior[um] et munitione[m] et fortifica
tionem ualidi et oportuna[m] p[ro]uidi diligentia
i[n]tendendi eo m[od]o et [illegible] sicut p[re]sa[illegible] et
efficaci custodia et fortificatio[n]e eor[um] aut ali
cui[us] eor[um] noueritis conuenire ¶ Et cogi et co[m]pelli de
f[a]c[t]o faciendi quoslib[et] ad repatione[m] monitione[m]
et fortificatione[m] huiusmodi faciendas ad uestrum b[e]n[e]
placitu[m]. Et negligentes multandi et puniendi
de f[a]c[t]o sicut cognoueritis oportunu[m]. Et penas multas
quaslib[et] solui faciendi i[n] camera massarior[um] co[mmun]is
n[ost]ri ¶ Tenemini t[ame]n q[uanto] celerius poteritis expedire
co[n]denationes et executiones p[er]p[etu]am faciendas ex
causis sup[ra]d[ict]is ¶ Et tenemini facere libru[m] suar[um]
co[n]denationu[m] et [ex]ceptor[um] ad sig[n]a[n]du[m] sins s[i]n[gul]as
t[em]p[o]r[e] u[est]ri sindicatus. Et nomi[n]a et p[ro]nomi[n]a cuiuscu[m]q[ue] co[n]
dena[n]di p[er]sonu[m] et loca u[estr]a fiunt et qua[n]titate[m] con
denatio[n]is i[n]fra [illegible] diem a die co[n]denatio[n]is et
mass[ariis] co[mmun]is p[er]us[ini] i[n] scriptis mictere teneatur. For
tilitia quaq[ue] et castra [illegible] i[n] co[m]itatu n[ost]ro et no[n]
p[er]fecta que i[n]utilia uiderentur si i[n]fra co[m]petente[m]
t[er]minu[m] p[er] uos assigna[n]du[m] no[n] fuerit fortificata
utilit[er] oportune ad defensa[m] p[ro]p[ri]a[m] et offensam
dimoliri et discarcari faciendi p[ro]ut noueritis
conuenire h[ab]ito tam[en] colloquio p[ri]us et deliberat[ion]e
sup[er] molitio[n]e cu[m] d[omi]nis p[ri]oribus artiu[m] Ciuitatis
n[ost]re qui p[ro] t[em]p[o]r[e] fuerint ¶ Et ad h[oc] ut solerti cura
assidue i[n]uestiget quelib[et] circa ei[us] offitiu[m] et
no[n] possit pernotare nec debeat i[n] aliqua terra ca
stro fortilitio uilla u[e]l loco co[m]itatus p[er]us[ini] ultra
quindecim dies n[on] p[re]cedente licentia d[omi]nor[um] Prior[um]
artiu[m] Ciuitatis n[ost]re sub pena Quingentar[um] libr[arum]
d[enariorum] pro qualibet uice de suo salario retine[n]dar[um]
de f[a]c[t]o eius t[em]p[o]r[e] sindicatus qua[m] licentia[m] m[od]o
oportunitate circa honore[m] co[mmun]is et offitij uestri
h[ab]ebitis. In ciuitate aut[em] n[ost]ra burgis aut subu[r]
biis sub d[ict]a pena stare et pernotare no[n] potestis
nisi ad plus p[er] tres dies mense quolibet sine
exp[re]ssa licentia d[omi]nor[um] Prior[um] Artiu[m] Ciuitatis
n[ost]re u[e]l septe[m] ad minus i[n] concordia ¶ Extra
co[m]itatu[m] uero n[ost]r[u]m stare no[n] potestis seu distric
tu[m] sine licentia p[re]d[ic]ta ¶ Debetis etia[m] i[n] terra u[est]ra
facere solem[n]it[er] reformari i[n] Consilio auctoritat[e]
h[ab]ite et reformatione i[n] fora publica apportare

principio nostri regiminis. Et si contigerit ei aut aliquem ex suis offitialibus seu familia [illegible] sui offitii in aliquo condemnari, quod ipse [illegible] non [illegible] nec reclamabitur aut recurretur ad aliquam curiam civitatem vel dominum, et contra [illegible] sua nullatenus [illegible] nec arrestationes aut sequestrationes contra [illegible] nostrum vel singulares personas nostro [illegible] seu iure.
Debetis autem esse distans a civitate nostra de loco [i]stantia distantia civitate nostra per quadraginta miliaria. Et quod in civitate nostra non fuerit in aliquo offitio ab octo annos citra, milites et notarii pro triginta ad minus, et familia augenti unius super. Ita tamen quod nullus esse possit de comitatu vel districtu nostris aut de terris recommendatis dicto comuni nostro.
Debetis etiam venire stare et redire cum offitialibus equis et familiaribus bonis et rebus vestris vestro casu rischio periculo et fortuna tam ab homine quam a deo et vestris sumptibus et expensis.
De vobis autem et offitialibus familia et equis mostram et assignam facietis ad minus quatuor vicibus in mense totiens quotiens per offitiales ad hoc deputatos vel deputandos fueritis requisiti.
Et primam assignam et remissionem omnium famulorum facietis in cancellaria comunis nostri sicut facere debent alii offitiales comunis nostri iuxta exigentiam consuetam.
Et si quando ad dictum offitium veneritis quod absit ipsum infirmari vel mori contigerit vel ante de salario inscripto vel expensis vel alio nulla solutio vobis fiet si aliter non veneritis ad offitium supradictum.
Et si veneritis et dictum offitium desieritis exercere vel quod advertat deus vos mori contigerit vel ante de salario inscripto vel expensis vel alio nulla solutio vobis fiet si aliter non veneritis ad offitium supradictum.
Et si veneritis et dictum offitium desieritis exercere vel quod advertat deus vos mori contigerit infra dictum terminum completi offitii solutio salarii non fiet nisi pro rata temporis quo ipsum contigerit dictum offitium exercere.
Apportabit etiam secum et offitialibus massariorum comunis nostri infra octo dies principio vestri offitii assignabitis balistas secundum extimationem maiorum offitialium massariorum valoris decem florenorum auri. Stabitis in civitate nostra ad sindicatum per [illegible] quinque [illegible] dies coram sindicatoribus deputandis pro vobis et offitialibus et familia cuilibet respondere.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] tempore [illegible]
camera [illegible] nostri [illegible]
Mille [illegible] gabelle [illegible]
solvendam [illegible] gabelle [illegible]
pendium per [illegible] super [illegible] pro
rata solvendos [illegible] contigerit primo
videlicet tertia pars dicti [illegible] dabitur vobis primo
mense vestri offitii. Alia tertia pars in medio vestri offitii. Reliqua vero tertia pars non dabitur vobis donec fueritis sindicatus et per sententiam absoluti.
Et pro dicto salario [illegible] vos et vestri offitiales et familia [illegible] et singula facietis per comitatum et districtum [illegible] vobis erunt [i]mposita et iniuncta [illegible] providebitur. Et etiam facietis omnes [illegible] exactiones contra quoscumque debitores [illegible] camere comunis vel tutorum vel massariorum seu abundantie comunis nostri sicut impositum vobis erit. Salvo [illegible] emptorum gabellarum seu comunantiarum comunis nostri vel alterius private persone nullam executionem facere teneamini vel possitis sub pena decem librarum pro vice qualibet qua contrafeceritis de vestro salario auferendarum vestri tempore sindicatus.
Et [illegible] denariis et aliis quibuscumque pro cartis cera lumine et aliis rebus nichil a comuni nostro universitate aliqua vel singularium persona. Vos autem offitiales vestri vel familia nihil [sic] non petetis vel recipietis per vos vel alium tacite vel expresse directe vel indirecte vel quovis colore quesito nisi vel preter salarium [illegible]
Salva tamen certa parte [illegible] quam pro captionibus legitimis [illegible] et pro aliis casibus istis [illegible] a massariis comunis [illegible] exigentia [illegible]
Et primus pro quolibet exbannito vestri comunis [illegible] condemnato quem vos vel familiares vestri ceperint [illegible] feceritis libras [illegible] pro [illegible]
Et pro quolibet condemnato in [illegible] fustigatione vel [illegible] capto per vos vel familia vestram et de quo executio facta sit [illegible] exigentiam [illegible] contra ipsum libras decem.

precariis .l. librarum imperialium et aliquis comunis soluere teneatur pro banno. Si probatum fuerit, accusator habeat medietatem banni. Et nullus aliquam mulierem ducere debeat vel audeat in palatio predicto de nocte ab dicta hora vespertina usque ad horam matutinam aliqua occasione ingenio sive causa. Qui contrafecerit soluat pro banno comuni .l. libras. Et futurus potestas possit et debeat depredicta cognoscere ad penam et bannum imponendum procedere et vendere sibi locum solum in futurum. Et mulier que contrafecerit soluat pro banno comuni .l. libras. Et si bannum soluere non poterit fustigetur per terram et exbandiatur de fabriano et eius districtu.

Ne potestas petat sindicatum quod promictat indepnitatem

-xlviii- Non liceat potestati et quod vicario sive iudici impetrare sive petere vel recipere a comuni vel ab aliquo nomine comunis promissiones securitatem vel cautiones quod non teneatur reddere rationem cum sua familia in fine regiminis prout tenetur ex forma statuti. Nec liceat potestati vel ordinare vel facere sindicum ordinatorem ... vel aliquem alium qui facere possit de securitatem cautiones promissiones vel refirmationes nomine comunis de conseruando eum ... familiam indepnes. Et quicumque presumeret ... consulere vel refirmare contra formam predictam soluat pro banno comuni .c. libras imperialium et ab omni officio comunis privetur. Et hoc statutum sit precisum ita quod absolutio ... non possit. Et promissio securitatis vel cautio sit ipso iure ... non tenet. Et qui non contrafecerit vel consuluerit soluat pro banno comuni .c. libras. Et quod nullus possit recipere sindicatum de predictis securitatibus cautionibus vel promissionibus faciendis. Et qui contrafecerit soluat pro [illegible] comuni .c. libras. Et liceat unicuique accusare contra facientes [illegible] medietatem banni contrafacientis. Ipso facto perpetuo sit infamis.

Prohibita alienatione bonorum comunis

xlviiii- Non sit licitum potestati vel rectori comunis fabriani vendere vel alienare dare vel obligare vel alio modo concedere vel concedi promictere de rebus et bonis comunis fabriani sine licentia et voluntate consilii generalis et specialis comunis predicti, primus in duobus consiliis generalibus et specialibus deliberatum, dummodo non fiat una die, et unum consilium tamen super his exceptis rebus expressis factis per se seu promissis per statutum comunis. Et promissiones et concessiones que fuerint a .c. libris vel .x. teneantur per unum consilium tamen. Et si contrafecerit aut aliquid obmiserit percepit id comuni cum duplo restituere teneatur. Et si potestas contrafecerit vel fieri permisit soluat pro banno comuni de suo salario vice qualibet .c. libras.

De iuribus comunis manutenendis contra potestatem per sindicatum

-l- Si constiterit quod potestas vel rector comunis fabriani qui pro tempore fuerit vellet petere vel exigere aliquid a comuni contra formam huius statuti. Sindicus fabriani teneatur defendere et manutenere iura comunis. Et camerarius teneatur et debeat omnes expensas necessarias dare. Et si potestas contradixerit aut fecerit soluat pro banno comuni de suo salario .c. libras imperialium et aliquis.

De extimatione et emendatione equorum potestatis

-li- Si contingerit potestatem vel aliquem de sua familia ire in exercitum vel cavalcatam aut ambassiatam pro comuni et ex suis equis aliquis moriretur devastaretur vel magagnaretur in ipso servitio, emendetur a comuni secundum extimationem de ipso factam. Dummodo extimatio ipsa fiet per extimatores comunis ea die qua iret vel procederet. Eligendos scilicet ipsos extimatores a iiii prioribus artium qui pro tempore erunt de quolibet quarterio unum. Et una cum sindico fabriani fieri debeat extimationem dictorum equorum et etiam equorum aliorum bonorum cum opus fuerit. Nec fiet extimatio equorum nisi pro ea vice qua fiet. Extimatio vero renovetur quotiens contingerit ire modo et tamen predicto. Et alio modo equi potestatis non comuni debeant emendari vel extimari. Nec potestas [illegible] emendatio vel extimatio alicuius equi eius excedat summam .l. librarum imperialium. Et [illegible] in equis aliorum bonorum de fabriano qui in servitium comunis erit in extimandis et emendatione. Si non contingerit quod comune fabriani faciat equos vel imponat pro [illegible] de voluntate consilii generalis. Debeant eligi iiii boni viri de quolibet quarterio unus qui debeant ipsos equos extimare. Ita quod extimatio equorum predictorum non excedat summam .l. librarum. Et admictatur aliquis equus a .xxv. libris infra iuxta extimationem predictam. Et si moriretur equus predictis vel devastaretur emendetur a comuni secundum extimationem predictam et non alio modo. Et [illegible] a comuni debeat emendari. Et [illegible] comunis aut admicteret vel devastaret [illegible] potestati. Et predictum equum ostenderit [illegible] possit ostendere ea die vel sequenti [illegible]

Prohibito parlamento comunis [illegible]

Non liceat potestati [illegible] ... rectori et quod iudicibus vel aliquibus officialibus [illegible] ... in fabriano [illegible] occasione faciendi [illegible] regiminis potestatis. Et sicut [illegible] tus generalis [illegible] contingerit [illegible] fecerit vel aliquis officialis comunis soluat [illegible] et qui consuluerit soluat pro banno comuni [illegible] ita quod de ipso absolutio fieri non possit [illegible] Et nullus

Comedat cum potestate

Non sit licitum potestati vel iudicibus nec vel alicui de sua familia [illegible] fabriani cum aliquo de fabriano [illegible] de comuni fabriani nec cum ab aliquo [illegible] districtu. Item nemini autem liceat comedere vel [illegible] cum potestate vel eius iudicibus et officialibus [illegible] dictis ... quod si aliquis contrafecerit [illegible] qualibet .xx. libras imperialium et aliquis [illegible] medietatem banni.

Per sindicatum ordinando ad petendum illos qui [illegible]

Si contingerit potestatem iudices vel aliquos officiales [illegible] aliquos iurisdictiones habentes in ipso comuni aliquid [illegible] secundum formam statuti vel alio modo [illegible] existenti appellatione. Potestas teneatur [illegible] statim facere [illegible] illius cuius occasione [illegible] et illi que negotium tangeret non fecisset ipse sine [illegible] tutum sit passum.

Ne potestas recipiat pecuniam mutuo

Non liceat potestati iudicibus notariis aut aliis officialibus comunis fabriani vel alicui de sua familia recipere a comuni vel ab aliquo pecuniam mutuo vel alicui mutuare nec recipere potestati vel habere ab aliquo de comuni fabriani clerico sive layco exenium aliquod sive donum in denariis sive rebus [illegible] vel aliis quibuscumque. Et si contrafecerit soluat pro banno comuni .c. libras et cum duplo [illegible] restituat. Et qui non pecuniam mutuaverit vel dederit sive donum soluat pro banno comuni .x. libras. Et mutuatam pecuniam non possit repetere ullo modo. Et si potestas in [illegible] regiminis comuni indiget pecunia expendendi possit et debeat

5v

inponere illas prosa [illegible] sui statu. Et in totum [illegible]
[illegible] coram [illegible] debeat [illegible] potest. illam pe
cuniam [illegible] potestati [illegible] familie [illegible]
[illegible] mutare. [illegible] deuoto tenendo
[illegible] [illegible]

[illegible]

De [illegible] molestando illos qui veniunt ad terram

[illegible]

De [illegible] et [illegible] soluendo

[illegible]

[illegible] vicarius siue iudex [illegible] aliqui alii qui [illegible]
[illegible] curia [illegible] extiterint negligentes [illegible]
[illegible] pro [illegible] [illegible]
a [illegible] comitum [illegible] de quibus [illegible]
[illegible] sindicus [illegible]

[illegible]

[illegible] non posse
[illegible] modum. [illegible]

[illegible]

De eodem [illegible]

[illegible]

[illegible] debeat salarium [illegible]

5v

12

6

fortuna et mihi nudum fiat per. Si non fuit ipsa electio
necessaria mictatur ad sm et sic de singulis. Et si aliquis ipsi
aliquis fuit electus in potestatem comunis fabrique dein est
et esse non possit ad offitium potestatis predicte mictere per ipsius
seu [illegible]
[illegible]

[illegible]

com primo consilio ipso iure [illegible] et [illegible] habeat [illegible]
facientem actore vel [illegible] medietas [illegible]
nuntiatoris vel accusatoris reliqua com. Et potestas et [illegible]
offitiales teneantur [illegible]
[illegible]

[illegible]

De palio dando [illegible]

A [illegible] dei et [illegible]
[illegible] de bono [illegible]
[illegible] communis [illegible]

potestatis regiminis initium habuit vel assumpserit in kalendis
maii. Teneatur et debeat vinculo sacramenti unum pale-
um destinatum apportare et offerre ecclesie beati Venantii in festo
et quando celebratur festum ipsius; quod paleum sit valoris quem
amodo potestas crediderit convenire honori et venera-
tioni predicti beati Venantii et honori ipsius potestatis.

Quando prestetur sacramentum per potestatem

Potestas communis Fabriani statim cum venerit Fabrianum in principio
sui regiminis ante quam ad hospitium aliquod vadat prestare
debeat in platea communis ante palatium in contione generali ad
hoc statutum clausum eius regiminis iuramentum antequam per
ipsum vel iudices eius vel alium pro eo proponere vel arengare
in consilio vel contione aliquid [illegible] tractare. Idem in sotio et iudicibus
[illegible] sapientes per consilium speciale de melior-
ibus de terra [illegible] dies ante adventum ipsius potestatis
qui debeat [illegible] habere et tenere formam sacramenti futuri po-
testatis [illegible] potestati computet sacramentum. Ac [illegible]
iudicibus [illegible] secundum formam expressam et secundum hanc notam
descriptam [illegible] consiliariis communis qui sedeat publice
et reddere [illegible] sacramentum predictum publicum secundum formam predictam.

De non excipiendo aliquid in sacramento potestatis

[illegible] potestati iudicibus vel rectori aut offitialibus
aliquid [illegible] exprimere nec exceptare aliquid in suo sacramento
[illegible] statuto iuramento ipsorum et quod sit contra predicti
[illegible] expresserit vel exceptaverit illud non debeat
observare [illegible] possit preiuditium facere statuto vel preiudicium communis
predicti [illegible] absolutio fieri non possit per consilium vel arengum

De continua mora potestatis [illegible]

[illegible] ille qui vocatus fuerit ad regimen Fabriani debe-
at [illegible] in Fabriano ad suum regimen exercendum
[illegible] nec possit offitium exercere per vicarium vel
alium [illegible] si ipse non venerit in Fabriano ad suum
[illegible] in Fabriano continuam [illegible] exercere
[illegible] non teneatur ei commune ad salarium per sol-
vendum nec [illegible] ipsum salarium petere vel habere aliquo modo
vel [illegible] salario ipso pure admictat et perdat. Et si
aliquis [illegible] predictorum statutum consuleret seu ordinaret vel actem
[illegible] preter formam predictam in consilio seu ex-
tra consiliando vel arengando proponendo reformando ipso
[illegible] infamis nec [illegible] ad aliquod beneficium communis aliquatenus
admictatur et pro exbandito communis perpetuo habeatur. Et si quis
eum offenderet seu iniuriam intulerit contra aliquem delinquentem
in predictis per potestatem vel rectorem aut offitiales ipsius communis
banno aliquo puniri non possit et bona delinquentis deveniant
in commune. Et si aliquis de familia potestatis aliquid fecerit contra pre-
dictum statutum licentiam postulando vel acceptando aliquid sol-
vat pro banno communi l libras [illegible]. Et potestas futurus
una cum capitaneis artium et consulibus [illegible] mensem ab
initio sui regiminis delinquentes contra formam predictam
punire teneatur. Et si potestas seu capitanei artium neglige-
ntes fuerint solvat pro banno [illegible] potestas de suo salario [illegible] libras

reliqui vero capitanei pro quolibet C libras de quo statuto abso-
lutio fieri non possit per consilium vel arengum vel alio quocumque modo vel ingenio
sive causa. Teneantur etiam iiii sindici qui pro tempore fuerint procurare
et procurari facere quod predictum statutum singula in eo contenta observare
inviolabiliter. Possint et debeant intromictere et perdere salarium
potestatis [illegible] et bona [illegible] et sue familie. Si contigerit potestatem
vel aliquem de sua familia aliquid actentare contra predicta. Et si ipsi pre-
dicti negligentes fuerint solvat pro banno quilibet ipsorum C
libras [illegible] quas penas futurus potestas a predictis exigere
teneatur vinculo sacramenti et hoc statutum sit precisum.

Quicumque fuerit — De salario potestatis solvendo

potestas vel rector communis Fabriani electus secundum formam statuti duret
et durare debeat suum offitium per vi menses et habere debeat pro suo
salario [illegible] sexgentas libras [illegible] pro se et suis iudicibus
tribus notariis uno milite seu sotio xii famulis inter
quos sint viii qui continue arma deferant pro servitio communis
predicti. Quos famulos assignare debeat in consilio generali singulis
kalendis et pro ipsis rationem reddere sicut pro alia familia.
Et offitium iudicum deputetur in hunc modum scilicet quod unus eorum depu-
tetur ad bancum maleficiorum et ad dictum bancum debeat interesse
cum notario ad maleficia deputato. Cuius offitium debeat remo-
veri elapsis duobus mensibus et predictis duobus mensibus elapsis subro-
getur alius iudex qui non fuit ad bancum maleficiorum prout
potestas elegerit. Cuius offitium duret usque ad finem regiminis
potestatis. Alii autem duo ad bancum civilium iudicum debeant
interesse et iii vel vi equos ad minus quos habere debeat et tenere.
Quos iudices milites seu sotium notarios et famulos ducere
et tenere debeat bonos peritos et legales maxime iudices literatos
peritos et notarios iuris canonici et civilis. Qui quidem singuli
iudices milites notarii et famuli et tota eius familia sint et
esse debeant de eadem terra districtu vel diocesi unde erit ipse
potestas [illegible] et possit in ipso offitio stare vel remanere.
Si autem ipse potestas aut eius sotius milites notarii et offitiales post
sint esse de [illegible] qua terra de qua patris erit unum salarium expulsi
pro omnibus familiaribus suis quos secum duxerit et tenuerit de ipso
salario possit esse contemptus. Et debeat pro omnibus sumptibus et
expensis sibi et sue familie necessariis non possit amplius petere
vel exigere seu recipere pro suo salario munere seu dono vel alio
quocumque modo [illegible] sive causa per se vel interpositam personam vel aliquem de sua
familia sive quod dicatur [illegible] de ambasiatis. Et si contra fecerit
teneatur illud restituere cum duplo et solvat insuper pro banno
communi l libras [illegible] quod salarium solvatur per duas vices videlicet
singulis tribus mensibus in hunc modum scilicet pro quolibet foculari [illegible]
collectam tenentur solvere in communi xviii denarios pro qualibet vice. Ita
tamen quod ultimus camerarius teneatur retinere aput se de ultima
parte salarii ipsius domini potestatis CC libras quousque potestas
de ipsius offitio reddiderit rationem. Et si licentiatus fuerit ipsius
CC libras solvat eidem potestati. Alioquin solvat ipsius [illegible]
[illegible] fuerit condempnatus ipse potestas vel sui offitiales. Et predicti
camerarii debeant solvere dictum salarium [illegible]
[illegible] denarios anno de aliis introytibus communis et [illegible]

debeat ex necessitate si qua pingnora indebite sint ablata. Et si indebite ablata fuerint. Idem iudex restitui faciat sine denario nisi pro pingnoratiam, solutione bayuli qui pingnus accepit. Et quilibet ipsorum diffinitorum interposita appellatione ab aliqua parte se postmodum nullatenus intromictat sine licentia iudicis vel eius consilio et sua iurisdictione. Et si quis eorum pactum fecerit solvat pro qualibet vice .c. soldos denariorum.

Teneantur etiam dicti diffinitores diffinire et firmare quos omnium rerum de quibus dicitur quecumque coram eis et ad eorum offitium expectantes. Et a singulis canalibus intra se litigantibus vel aliis eorum si questio fuerit eos recipiant ab utraque parte unum denarium pro libra si in qua dicti fratres fuerint litem contestati. Si vero que fuerit inter alios recipiat duos denarios, ymus s. ab utraque parte unum denarium pro libra. Et similiter debeant recipere de vera extimatione habito respectu ad eam solam partem que adiudicari poterit et non alia tota. Et quando extimatione si partes non concordaverint stetur dicto et sacramento duorum vicinorum qui compellantur extimare partem alia que venit in iudicio et non partes continentes dicte rei de quibus non est quo. Et si ultra receperint dicti diffinitores vel alter ipsorum solvat .c. soldos denariorum communi predicto. Liceat tamen partibus appellare et cuilibet earum a dictis diffinitoribus vel aliquis gravarent recipiat dicti diffinitores pro quolibet termino duos denarios. habent ab utraque parte unum denarium. Item teneantur mictere duos terminos et non plures pro qualibet pena trium nisi de consensu partium processerit quod plures micterent. Et pro viatico recipiant secundum bayuli communis Asisii. Et dicti diffinitores nullum enxenium recipiat. et teneantur etiam in quibus coram eis litentibus procedere summarie de consilio iudicis Capitanei. Et nullum diffinimentum faciant nisi certo de consensu partium. Et si aliter factum fuerit non valeat. Si vero questio fuerit coram eis de rebus mobilibus faciat diffinitionem in .xv. dies utiles computandos. a die contestationis litis. Et eorum omnes infra dictos dies, post ipsos .xv. dies. ferant nisi ab eis fuerit appellatum vel aliud impedimentum intervenerit. Item quod inter consortes rem communem possidentes non longo et longissimo tempore diffiniant. Cum inmo rem ipsam communiter possideant et teneantur salarium recipere de [illegible] recipio. Item quod lex contrafactur et vincere de [illegible] si de voluntate partium procedat. In quo casu liceat eis recipere unum denarium pro libra ab utraque parte. Et si lex non fuerit contestata possint pro sumptum calupnie salarium recipere de eo de quo porrectus est libellus. Et quod dicti diffinitores nec aliquis eorum nec eorum notarius aliquid non accipiat ab aliquo bayulo villarum et bayliarum comitatus Asisii nec ab aliqua persona alia ultra salarium sibi determinatum. pena et banno .xxv. librarum denariorum pro quolibet et qualibet vice.

De offitio approbatorum.

Item statuimus et ordinamus quod quilibet de Civitate Asisii habundius allibratus in .xxv. libris denariorum pro ultima reductione et abinde supra possit approbare omnes et singulas personas cuiuscumque malleficiorum et delictorum et quarumcumque causarum in curiis Civitatis Asisii. et pro veris approbatoribus intelligantur et sint. Et de omnibus quod quilibet eorum approbaverint teneantur ad integritatem omnis si insufficientes sive sufficientes fideiussores approbaverint. Qui pro eorum salario possint recipere ab approbato quolibet. duos soldos denariorum. Et illi qui dicto modo approbaverint dictos fideiussores et eorum heredes sint et esse intelligantur omnia bona presentia et futura dictorum fideiussorum sic approbatorum obligata et ypothecata non obstante aliqua alia obligatione primitus facta per ipsos fideiussores vel alterum ipsorum quacumque ratione vel causa et quocumque modo. De offitialibus de Asisio qui ibunt extra Civitatem satisfacient.

Si contingerit aliquem offitialem de Asisio vel districtu ire ad aliquod offitium per se tamen extra Civitatem et districtum Asisii. ad aliquas partes mundi. Statuimus et ordinamus quod antequam ipse vadat fideiubeat in consilio generali et ydoneos prestet fideiussores Coram potestate et Capitaneo et iuretur de Consilio bene et legaliter facere offitium ad quod est electus et ire debeat. Et quod in consilio dicte terre reportabit et assingnabit potestati et Capitaneo et consiliariis qui pro tempore erunt absolutionem vel condepnationem quam absit de suo offitii administratione vel licteras absolutionis sygillatas sygillo illius communis in quo steterit ad offitium exercendum. Et si quid dampnum Commune Asisii aut spetialis persona ipsius communis et districtus dapnum portaverit causa talis offitii in rebus seu personis. de suo proprio talis offitialis dapnum passo omni sollepnitate obmissa restituere teneatur. Et per potestatem vel Capitaneum penitus compellatur. Et si aliquis de Asisio vel districtu aliter offitii extraneum reciperet nisi ut supra dictum est penam .L. librarum denariorum. incurrat. Et predicti potestas et Capitaneus observent et observari faciant predicta sub pena predicta pro quolibet contrafaciente. Et hoc capitulum legi faciat singulis sex mensibus in Consilio generali et presentes offitiales predicti. Et quod nullus de Civitate vel districtu Asisii vadat in offitium ad aliquam Civitatem vel terram

P.

h

Aviale 1387

que regentur tuc ad ptem Ghibellina. Et sig
ottastat p uicē, p priuato hcat extūc ipetuo
om̄i offitio coīs, pp̄t Ciuitatis Assisy.

De leprosis expellendis

lij Item statuit ord̄ q potās reqūri faciat p̄o
rem leprosorum et ipos leprosos ut q̄lib
leprosus de Ass uolens in dc̄o hospitali intra
re recipiatur et teneat ad sortem. Et si dc̄
minus prior nō fecerit q potas faciat eidem
in dc̄o hospitali reauferre elemosinas, et q̄t
eum alit pcedatur put consilio uidebr. Et
nullus leprosus audeat intrare Ciuitatem n̄
p eam ire. Et si aliquis inuentus fuit possit
impune ulterari. De Electione notr̄ bacc.

liij Item. statuimus, ordinamus q Septem
Notarij. qui sint de Ciuitate Ass eligantur
sc̄m modum infrascriptum. De quibus notr̄
quatuor morent ad Curiam cū Jud in cām
potatis. Et tres cum Jud dn̄i Capit. quor
offitium duret tribus mensib tm̄. Qui
notarij eligant in Collegio notarior ita q
quilib notr̄ qui imbreui notr̄ scptus ē hcat
et hre debeat dc̄m offitium. Et nullus
notr̄ alteri notario cōmictere possit ul debeat
emere pena. x. libr̄ d. Et nullus notr̄
minor. xx^ti. annis qui nō ē imbreui notr̄
et qui nō submictit se iursdictioi coīs Ass
ad aliquod dc̄or offitior ee possit n̄ aliud
hre. Et nullus qui erit ad aliq dc̄or offi
tiorum dēh aliquē ab aliquo de Ciuitate
et districtu Ass recipiat de t̄mino, sfie scpt
nisi sc̄m modum, ord infrascptus. Sz. De ci
tatice, relatice. xviij. d. de t̄mino, bannimto
a. C. s. d. ij. s d. et a. C. s. r. xviij. d. de
notificatice. viij. d. De licentia data ad capi
endum aliq p debito. a. C. s. d. ij s. et a C.
s. r. xviij. d. De recomadatice fca de aliq q de
tineatur p debito i palatio ul carcere coīs.
a. C. s. d. tantundem. a similitr de libello
ad bancham maiois sūme ij. s. ad bacha
minois sūme. ij s. d. De copia libelli ad
bancham maiois sūme. ij. s. ad bacha
minois. xviij d. De t̄mino dato ad respondendu
libello et quolib alio t̄mino, pnuptiatione tmi
i pū forma. xviij d. de qualib exceptice re
plicatice duplicatice, triplicatr̄. viij. d. De
ptestatice qualib que fiet sn̄ scptura. xviij d.
de illis que fient i scpt ij s. de ctestatice litis
et iuramto calupnie ab utraq pte. xviij d. de
productice cuilib istr̄, petit executioe. xviij d.
de productice plurium istor simul p quolib
. vj. d. de iuramto cuilib testis. viij d. de depo
sitice cuilib testis sup intentice tm̄ articulor
et abinde. i. ij s. Sup intentice quatuor
arlor et abinde sup. ij s d. si dcm̄ nō fuit p
lixum ultra unam faciem libri cptent scpt
d. si fuit plixum de depoit cuilib testis. iiij s
et ad plus. v. De publicatr̄ testium. xviij d.
de qualib posta. ij d. de comiss fca alicui
judici de consilio dando ul testib recipiendis
p literas ul alr̄. ij s. de quolib consilio da
to sup aliqua qone. iiij. s d. de qualib int
locutoria, quolib pcepto ad bancha maiois
sūme. ij s d. ad bancha minois sūme. xviij d.
De sn̄ia lata in scpt ad bancha maiois sūe
a xv libr̄. i. vij. s d. a xv. libr̄ d. xv s d.
De appellatice fca uiua uoce. xviij d. De appellat
fca i scpt. v. s. d. de copia cuilib istr̄ pair
a xxv. libr̄. i. ij s d. a xxv. libr̄ d. ij s. d.
De copia literar inhibit fce a dn̄o epo ul ei
vicario ul alio Jud. ij. s d. De quolib cpro
misso ad bancham maiois sūme. ij s. d. ad
bancham minois sūme. xviij. d. De q̄lib
banno ad bancham maiois sūme. ij. s. d.
ad bancha minois sūme. xviij d. De scrip
turatice ad bancham maiois sūme. ij s d.
ad bancha minois sūme. xviij d. Et qui
cfecit in. xx^ti. s d. debeat cdepnari cuis bani
medietas sit coīs et alia sit collegij notr̄ et
ad restitut dupli eius quod accepit cī forma
ptam teneat. Item q notr̄ electi ad offia
coīs tam judicio maiois sūme q̄ minois.
Et cōmission dnor potatis, capit ex ordinor
pceptis alijs studeant legalitate i cor offitijs
obs̄uare. Et biqz ab exact illicitis peruetes
et maxīe pro pecunia aliqua neminem

Qui inferunt gravamen alicui in criminalibus sapiens debet petere iudici capitanei.

A quolibet gravamine quod inferetur in criminalibus alicui per dominum potestatem vel civitatis dominum [illegible] et ordinatum quod possit per [illegible] sapiens potestatis [illegible] vel capitanei [illegible] iudex [illegible] teneatur iudex domini capitanei [illegible] sapientem [illegible] constitutum teneatur [illegible] coram iudice capitanei [illegible] ante [illegible] acta vel sequenti. Qui acta [illegible] sibi dari [illegible] maleficiorum domini potestatis

CXV dicta petierit consilium sapientis [illegible] infra [illegible] ad eum vel suo [illegible] sequenti [illegible] pena decem librarum. Et [illegible] super dicta [illegible] non possit [illegible] non habeat. Et iudex domini capitanei [illegible] consilium [illegible] teneatur [illegible] aliquo alio [illegible] consilium [illegible] sapientem [illegible] consilium dari [illegible] et [illegible] pena. Et [illegible] consilium [illegible] dominus potestas [illegible] teneatur [illegible] alias [illegible] non valeant. Et eodem modo et forma [illegible] capitanei [illegible] omnibus et per omnia [illegible] iudex domini capitanei [illegible]. Quod potestas et capitaneus habeant bayliam confinandi committentes enorme maleficium et illos quorum interesse.

Item statutum et ordinatum quod dominus potestas et capitaneus [illegible] plenam auctoritatem baliam arbitrium et [illegible] multandi et confinandi [illegible] enorme maleficium committentes [illegible] aliquas [illegible] habentes [illegible] et famam [illegible] personam aliquam [illegible] exoriri in

CXVI [illegible] civitatis [illegible]. Et [illegible] remaneat [illegible] ipsorum potestatis et capitanei [illegible] banno imponere et tollere [illegible] non [illegible] aliquo statuto sive ordinamento non obstante. Et [illegible] dominus potestas et capitaneus et [illegible] [illegible] consilium [illegible] aliquo statuto [illegible] non obstante. De pena exbanniti intrantis civitatem.

Item statutum [illegible] non [illegible] exbannitis [illegible] condempnatis [illegible] civitatis [illegible] pro maleficio aliquo tempore [illegible] in civitate [illegible] civitatis [illegible]

CXVII [illegible] puniatur [illegible] maleficiis [illegible] in XXV libris [illegible] plus et minus [illegible]

[illegible] libris [illegible] exbannitus et [illegible] banno [illegible] ad [illegible] et [illegible] [illegible] capitanei [illegible] registrum [illegible] exbanniti qui fuerint in banno [illegible] in banno [illegible] et postea [illegible] consilio [illegible] consilii [illegible]. De pena receptantis et associantis exbannitos et quod exbanniti possint alium dare.

Si quis de civitate vel comitatu [illegible] receptaverit aliquem exbannitum de civitate vel comitatu pro aliquo maleficio in domo [illegible] sive cappana

CXVIII [illegible] statutum et ordinatum quod [illegible] exbannitus [illegible] XXV libris [illegible] in C libris [illegible] XX libris [illegible]. Et si [illegible] exbannitus a C libris [illegible] [illegible] libris denariorum [illegible] vel [illegible] receptans [illegible] in [illegible] libris denariorum [illegible] non receptantem [illegible] pater [illegible] fratres [illegible] et [illegible] vel aliquis [illegible] quolibet [illegible] in C [illegible] admittatur ad [illegible]. [illegible] non [illegible] consilium vel [illegible] alium exbannitum [illegible] XXV libris [illegible] puniatur [illegible] in pena [illegible] exbanniti [illegible]. Item [illegible] non possit [illegible] homicidium [illegible] exbanniti [illegible] consilium vel [illegible] ad penam debitam teneatur. Et [illegible] consilium vel [illegible] exbannitum vel condempnatum a XXV libris [illegible] vel [illegible] in fortia [illegible] puniatur [illegible] ad [illegible] exbanniti [illegible] vel [illegible] et condempnati debeat in [illegible] Cortonensium. Et [illegible] teneatur et debeat ad penam X librarum [illegible] et debeat ad [illegible] pena [illegible] consilium [illegible] potestatis et capitanei [illegible] ad capiendum [illegible] exbannitos et condempnatos [illegible] aut in [illegible] morantes [illegible] et baylias [illegible] et [illegible] possint [illegible] clamare

Et potestas et capitaneus et quilibet eorum semel in mense
teneatur inquirere in civitate Astensi familiares ipsorum
qui exbanniti essent capiendo, et dicere debeant in forma eorum ad
penam .L. librarum. Et generaliter exbanniti et condempnati
exbannitis seu condempnatis eorum Astensi apposuerint ordi-
namenti et ceperint seu apposuerint ordinamenti
int. et ceperint exbannitum comunis Astensis pro maleficio
a .xxv. libris super remictatur tali exbannito seu
talibus exbannitis et condempnatis capiente seu capientibus
et presentanti seu presentantibus comuni potestati vel cap-
itaneo eorum et cuilibet ipsorum. Cuius tamen de quo ...
vel ipsorum tali exbannito et condempnato fuerit du-
cente et possit quantum exbannitus seu exbanniti erunt
seu ceperit seu quod tales capiens sive cap-
tivus. Et si qui exbanniti eorum Astensis presentaverint ali-
quem exbannitum seu condempnatum ... vel ho-
micidio quod quod sive summa aut banni de ca-
pitale et presentante casseretur et remictatur in totum.
Et quod generaliter exbanniti et condempnati pro ... a .c. libris
supra una quod vel plures pro maleficio dicti fuerint in
forma eorum Astensis et in distictu ... in
tres dies postquam fuerint in forma eorum Astensis
non solverint ... apparuerit.
Et quod ad peticionem potestatis et capitanei et iudicis debet
ipsorum ... et cum ... teneatur et debeat
... bonis potestatis et ... de
qui ut ipsis ... et ... in debitis ex-
bannitis et capiendis. Et ad requisitionem fami-
liarum seu familiaris ... potestatis et
capitanei in ... ipsis ... et ...
... vel maiori ... ipsorum in debito. Et ge-
neraliter non exbanniti capere et presentare aliquem ex-
bannitum et condempnatum comunis ... a .xxv. libris super ...
et ... debeat ... de ... libris ...
... a ... ab exbannito seu condempna-
to ... summa .L. librarum ... non ...
Et si exbannitus sive quod ... ad ...
capiens tales capiens presentaverit .L. librarum de-
beat a comuni. Et quod tales exbanniti presentati exba-
nniti et quod de eorum pro maleficio possit libere et
impune ad comune Astensis ad presentandum et ca-
piendum et assignandum ... exbannitum vel ex-
bannitos nomine comunis potestatis vel capitanei sive
aliquis alius officialis aut aliquis ex officialibus
... comunis possit tales exbannitos presentatos
vel capientes alios seu alium exbannitum cape-
re ... molestare vel aliquo ... facto

...do vel facto nec aliquis alius possit im-
pedire vel ... Et quod massarius possit
et teneatur et debeat ... Duo ...
qui ... in ... duo ... et
... de ... eorum sive ...
Et quod potestas ... sive ... eorum
teneatur ... condempnatos et ... talem
exbannitum capiente et presentante alium seu
alios exbannitos cassare et annullare exceptis
robbatoribus falsariis proditoribus et ...
et ... homicidiis ... possint
non possit. Et ... officiales
penam .L. librarum. Et quod familiares ...
potestatis et capitanei ... sint quod ...
comunis civitatis Astensis quod illis exbannitis de
eorum quos ceperint ... forma statuti. Dum-
modo nichil ... possit de exbannitis ... seu
regimine seu ... de ... sive ...

Quod quilibet possit offendere exbannitos.

Item statutum et ordinatum est quod quilibet possit offendere
exbannitum et condempnatum et mulctatum ... CXVIII
... exbannitum et condempnatum a .xxv. libris
vel citra exbannitum et condempnatum pro homicidio facto
... ... vel ... sine pena
et banno etsi eum occiderit ... in .c. libris
... comuni ...

Quod intelligatur et dicatur mallum.

Item statutum et ordinatum est quod ... mallum
intelligatur et dicatur mallum ... CXX
... ex forma statuti et ordinatum ...
alio ... et ... Quod molendinarii habeant
coppellum confixum ad arcula molendini cum
quo accipiat.

Item quod quilibet molendinus civitatis et districtus
Astensis ... possit coppellos ... CXXI
et sigillatos sigillo comunis Astensis ad ... mo-
lendinum in ... firma ... quod ... in
bis molendino ... non plures capacitatis
et magnitudinis de .xxx. ... ad
... in quo coppello ... et ... accipi
debeat ... et non plures aut
... ad penam .v. librarum ... et
quibus ... ...
... Et de ... molendinis et ...

ex officio suo aliquis promotor ad penam x
librarum denariorum etc. Et predicta omnia fiant et observentur
non obstantibus aliquibus statutis ordinamentis refor-
mationibus vel consuetudinibus aquondam factis que in
[illegible] contrariis et intelligantur [illegible]
[illegible] non possint in
contractibus factis [illegible] usque ad unum
[illegible] intraverint Comitatus
Astensis et intelligantur predicti nobilibus Comitatus
Astensis et Civitatis Astensis. Et intelligatur quod sint comprehendi
comprehendimento dicti Comitatus. Et idem quod omnia
fuerint et fiant in nobilibus et singulis personis que
supponuntur seu supponi faciunt [illegible]
quod [illegible] civis Astensis non valeat [illegible]
toto vel in parte.

Quod Comitatus teneatur capere malefactores

Item statutum et ordinatum est quod si quis commiserit aliquod ma-
leficium seu passus fuerit aliquis in Comitatu
Astensi in aliquo quod [illegible] sanguinis effusio
Cxxx in villa seu burgo ubi dictum maleficium commissum
et [illegible] dictum [illegible] maleficium commissum
fuerit debeat et teneatur [illegible]
[illegible] ad capiendum et capere talem [illegible]
[illegible] quod capiat et in fortia [illegible] Astensis
[illegible] et de villa in villa usque ad [illegible] Civitatem
[illegible]. Et [illegible] existentes in illa et in villa [illegible]
malefactorem seu malefactores et [illegible]
maleficium [illegible] teneatur [illegible]
et [illegible] ad capiendum talem malefactorem. Et
[illegible] fuit negligens in predictis solvat [illegible]
nomine pene [illegible] Astensis [illegible] et libras
[illegible] xx [illegible]. Et si [illegible]
[illegible] maleficio homicidium [illegible]
[illegible] tales [illegible] negligens
[illegible] xxv librarum [illegible] nomine pene [illegible] Astensis. De pena

frangentis pacem et quod paces sint firme.

Item statutum et ordinatum est quod omnes paces et concordie
facte et fiende firme et rate permaneant
Cxxxi et [illegible] pena [illegible]
[illegible] alteri parti [illegible]
[illegible] aliquo [illegible] capitulo [illegible]
[illegible]
[illegible] teneatur [illegible] maleficio [illegible]
[illegible]. Et quod omnes paces et omnia [illegible]
concordie et paces [illegible] fiant [illegible]
[illegible] vel [illegible] scribenda [illegible]
[illegible] sunt [illegible]. Volumus etiam et firma-
mus [illegible] declarando quod si quis fregerit pacem
aliam de aliqua offensa facta vel fienda in
[illegible] dicta fractione pacis homicidium
commiserit [illegible] pacem [illegible]
capite [illegible] quod moriatur. Et si in dicta fractione
pacis [illegible] aliquod maleficium [illegible]
in pena dupli [illegible] debeat
[illegible] si pax non [illegible] facta
Et semper debeat [illegible] pacis [illegible]
[illegible] et simul exigantur. [illegible]
[illegible] et pena [illegible]
[illegible] in [illegible] non [illegible]
[illegible]. Volumus etiam [illegible] quod in
quolibet [illegible] pacis [illegible] ad minus
[illegible] xxv librarum [illegible] non obstante quod in [illegible] pacis
minor pena esset apposita vel scripta et non in-
telligatur frangere pacem vel [illegible] forma
[illegible] et [illegible] vel
[illegible] maleficio [illegible] non [illegible]
[illegible] facienda. De eo qui

non potest laborare propter inimicos.

Si aliquis habet aliquas possessiones [illegible] aliquam
villam et non potest ea [illegible] laborare [illegible] Cxxxii
[illegible] inimicos suos vel aliquam [illegible]
et ordinatum quod [illegible] que res est [illegible]
[illegible] laborare seu laborari facere. Et si
[illegible] teneatur [illegible]
possessionem predictam [illegible]
[illegible] laborare. Et [illegible] cogatur
[illegible] vel capite.

Quod procedatur de similibus ad similia. — De similibus ad similia.

Item [illegible] maleficiis et delictis [illegible]
et [illegible] in [illegible] ad
[illegible] maleficiorum et aliorum quod forma ali-
qua statuti non esset [illegible] ordinata statuto [illegible]
potestas et capitulum et [illegible] Cxxxiii
dicta maleficia delicta seu excessus possint in-
ponere penas et banna [illegible] forma
aliquam de maleficio et excessu [illegible]
[illegible] de tali maleficio vel excessu [illegible]
[illegible] forma statuti non esset [illegible]
certa pena. Et si similiter [illegible] non posset

parabat [illegible] forma [illegible] cons. Salvis semper [illegible] penis et [illegible] [illegible] et [illegible] debentur in [illegible] [illegible] capitulum [illegible]

Ut pene malleficiorum duplicentur locis et temporibus in capitulo contentis

Duplicata pena

CXXXIV Item statuimus et ordinamus quod pena malleficiorum duplicetur et duplicata debeatur omnium malleficiorum commissorum de nocte que nox intelligatur a sono [illegible] campane comunis que pulsatur de sero et pulsari debeat ad xii rintocchos vel circha usque ad campana diei que pulsatur de mane. Et in quolibet palatio et domo in quo palatio seu domo [illegible] [illegible] moraretur aliquis officialis comunis pro suo officio exercendo. Et in mercato comunis. Et in platea sancti Ruphini [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Confines platee comunis sive mercati

CXXXV Confines platee comunis [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Confines mercati

CXXXVI Confines mercati sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Confines platee sancti Maioris

CXXXVII Confines platee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Confines platee sancti Damasii

CXXXVIII Confines platee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Confines platee nove

CXXXIX Confines platee nove sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ab ipsa portella usque [illegible] [illegible] usque ad angulum [illegible] comunis ubi fuit domus [illegible].

Confines platee sancti Ruphini

CXL Colupna ubi designatus est Leo. et protendit recte ad campanile sancti Ruphini prout recte trait ab ipsa rectitudine usque ad angulum frontispitii ex parte superiori, et ab ipso campanile ad Leoncellum pentitum intalgliatum de lapide albo ex parte inferiori dicte ecclesie. et tenet iuxta murum palatii capituli ipsius ecclesie usque ad angulum stabuli porcis sive capituli sancti Ruphini ex parte superiori et ab ipso angulo usque ad colupna primam ubi est designatus Leo.